

DIRVA

Nr. 136

LAPKRITIS - NOVEMBER 27, 1963

Cleveland, Ohio

PREZIDENTO PASKUTINĖ KELIONĖ

Ponia J. Kennedy, tragiškoje valandoje parodžiusi didelę savitvardą ir didingumą, su vaikais iš Baltųjų Rūmų išlydi Prezidento karstą.

VIRŠUJE: Iš Baltųjų Rūmų išvežamas karstas su Prezidento John F. Kennedy palaikais.

JOHN F. KENNEDY MIRTIS SAVO TRAGIŠKUMU IRAŠYTA Į PASAULIO ISTORIJS LAPUS

Šiomis dienomis pasaulis išgyveno istorinius įvykius, kada vieno žmogžudžio šūvis ne tik sukrėtė galingo krašto vairą, bet kartu sukėlė žmogiškumo jausmų bangas. Įvykiai sekė įvykius ir visą eilę problemų, kuriose žmogiškumo ir nuoširdžios užuojautos jausmai pynėsi su pasaulio, pavienių valstybių ir pavienių žmonių saugumo klausimais.

Faktiškųjų įvykių eiga, nuo prezidento žuvimo momento iki

žudiko nužudymo ir uždarymo jo lūpų atentato motyvams išaiškinti, yra sukrečianti. Matant laikraščiuose aiškias nuotraukas, kaip Jack Ruby (Rubinšteinas) laiko ginklą atkišęs į Oswaldą kūną, aplink būrys saugumo valdininkų pasyviai nuleistomis rankomis, nebesupranti žmogaus veiksmų fatališkumo, nebesupranti ryšio tarp orientacijos faktorių, žudikų ir fotografų vikrumų bei Dallas saugumo or-

ganų pakrikimo.

Dallas ir Washingtono įvykiai parodė ir Amerikos gyvenimo dylipumą. Viename mieste žudynės ir teroras, pasimetimas ir pečišiais traukimas, ignoracija, sensacijų troškulys ir neslepiamas gėdos jausmas, kitame mieste dar neregėtas pasaulio valstybių dignitorių: karalių, princų, prezidentų, premjerų ir ministrų sambūris, reiškias paskutinį respektą žuvusiam JAV prezidentui, jo šeimai ir įvykių sukrėstai tautai.

Laidotuvių apeigose momentui apsijungę pasaulis, vienai dienai paaukojęs neapykantą, ideologinių skirtingumų dogmas.

Prezidento John Fitzgerald Kennedy era pasibaigė. Naujas JAV prezidentas Lyndon Johnsonas buvo prisaiškintas tik keilioms valandoms leidus sukaupti visas žmoniškai įmanomas jėgas postūrai ir uždėti atsakomybei prisiimti ir nešti.

Tai neeilinis pareigų perėmimas. Tokioje įvykių raidoje sunku atspėti, į kur taikomas žmogžudžių ginklas, ko siekiama žudynėmis ir kas už visų tų įvykių slypi. Išskyla ne vien teisėtumo procedūros vykdymo klausimai. Tragiškieji įvykiai neliko vientik Dallas miesto problema.

Gyvenimas rieda nesustabdomai ir naujasis JAV prezidentas atsidūrė begalo komplikuo-toje pozicijoje, kur laidotuvių ceremonijas pynėsi su krašto vidaus ir užsienio politikos skubiai reikalaujamais sprendimais. Jo uždavinių akivaizdoje išskyla žuvusio prezidento siekimai su įprastu tokiais atvejais politiniu smalsumu naujų posūkių laukiant.

Grįžtant prie tragiškai žuvusio prezidento J.F. Kennedy politikos, įvykių sukūryje išskyla asmenybė, atvedusi Amerikos jaunąją kartą į didelio krašto politinius plotus. Tokiu momentu išryškina velionies prezidento asmenybė, ne jo politinių siekimų tikslingumas, pasisėkimai ar nesėkmės. Istorijai paliekama spręsti apie jo, palyginti trumpo, kadencijos įtaką krašto ir pasaulio politikai. Šiuo gi metu atiduodama pagarba jo jaunatviškai energijai, nepaprastam talentui ir gyvenimo paruoštoms asmenų ypatybėms, tikusioms simpatingai reprezentuoti 46 metų amžiaus politiko siekimams ir krašto reprezentacijai.

(Nukelta į 2 psl.)

DIDELIO SKAUSMO IŠTIKTAI TRAGIŠKAI ŽUVUSIO JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ PREZIDENTO JOHN F. KENNEDY ŽMONAI, NAŠLAČIAMS VAIKAMS, ARTIMIESIEMS, JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ VYRIAUSYBEI IR AMERIKIEČIŲ TAUTAI NUOŠIRDŽIA UŽUOJAUTĄ LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ VARDU REIŠKIA

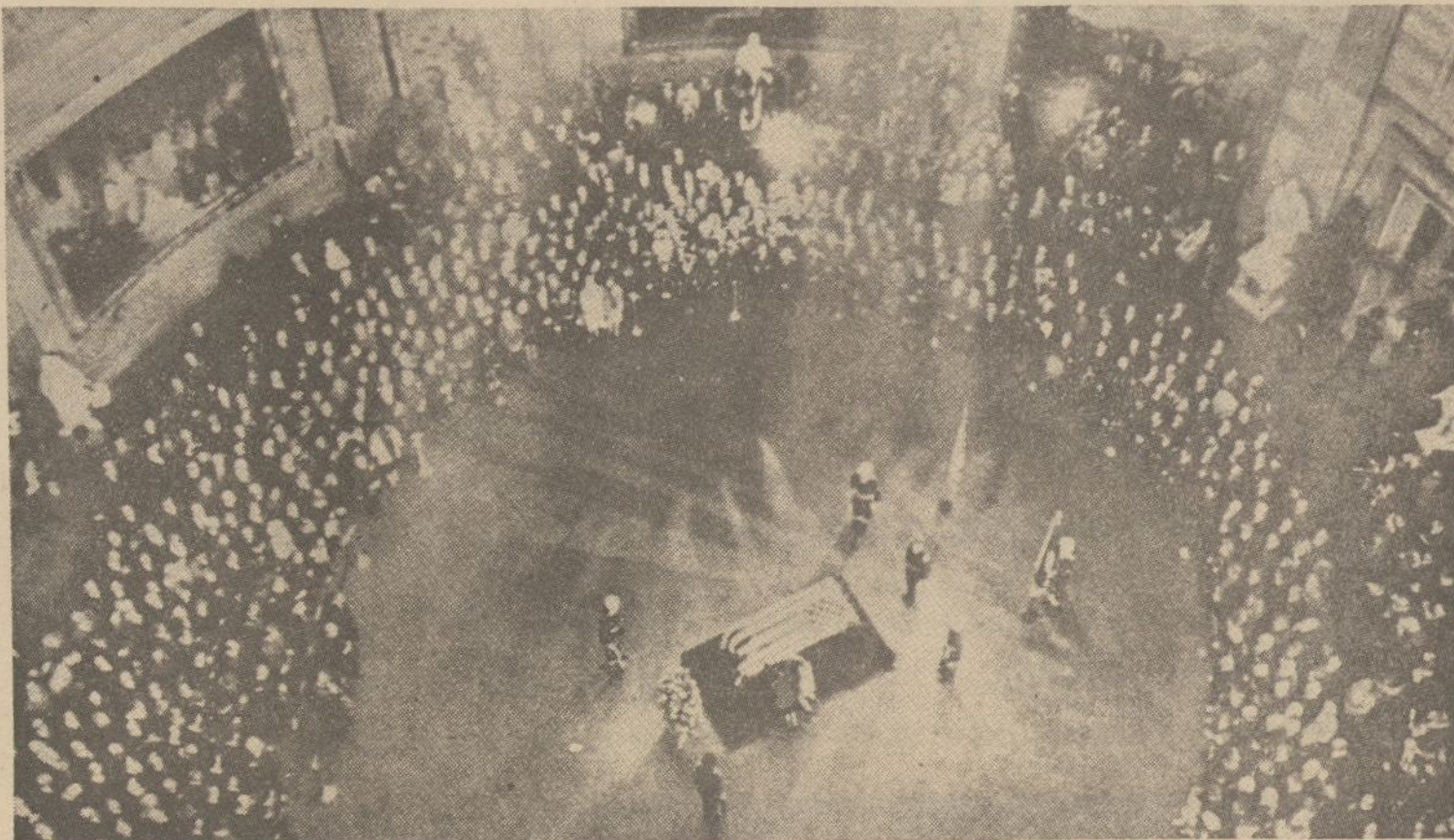
PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENES VALDYBA

Naujasis Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidentas Lyndon B. Johnson deda gėlių vainiką prie John F. Kennedy karsto.

VIRŠUJE: Karstas su John F. Kennedy palaikais atvežamas prie Kapitoliaus. DEŠINĖJE: Kapitoliaus rotundoje pro karstą visą dieną ir naktį ėjo žmonių minia, atiduoti pagarbą žuvusiam Prezidentui.

Prezidento John F. Kennedy karstas vežamas Pennsylvania Avenue į Kapitolių.

John F. Kennedy mirtis...

(Atkelta iš 1 psl.)

Žvilgsniai į naują JAV prezidentą Lyndon Johnsoną siekia į laikotarpį prieš 3 metus, kada jis pasižymėjo kaip aktyvus, savo misijoje veik nepamainomas Senato lyderis. Amerika gali lengviau atsikvėpti, kad jos valdas pateko į prityrusio, gerai informuoto politiko rankas. Jei viceprezidento poste būdamas jis laikėsi prezidento šešėlyje, jo asmenybės krašto politikoje yra iškilų, kupina patirties ir pakankamos informacijos kraštui vadovauti.

Jau pirmą savo nepaprastai atsakingų pareigų ir kritiško momento dieną prezidentas Lyndon Johnsonas užtikrino krašto administracijos ir politikos tęstinumą, atlikęs visą eilę svarbių konferencijų gyvybiniais vidaus ir užsienio politikos klausimais. Jo patikinimas, kad kova su komunizmu Vietname bus tęsiama, ir pareikalavimas, kad visos JAV institucijos tęstų savo paramą Vietnamo vyriausybei jos kovoje už krašto laisvę, yra ženklų, nužyminių akcijų, kuri, bent pradėtose ribose, bus tęsiama dviejų ideologijų suskaldytame pasaulyje.

Faktas, kad prezidento J.F. Kennedžio žudikas turėjo aiškius ir neužslepimus ryšius su komunistais, pasirodė, yra labai nemalonūs Maskvai, bet tas faktas ir išaiškinti platesni žudiko motyvų užkulisiai gali nulemti tolimesnius Vakarų ir Rytų santykius. Tačiau kiek tragiškųjų įvykių motyvai turės realios įtakos į prez. Johnsono užsienio politiką, parodys ateitis.

Būdinga tik tai, kad į laido tuves atvykęs Krenliuas atstovas A. Mikojanas buvo taip saugojamas detektyvų, kad jų apsuptytas negalėjo net patekti ant televizijos ekranų.

Paskutinė kelionė į Arlingtoną JAV didvyrių poilsio vietą, buvo didinga ir būdinga momento nuotaikoms. Prezidento J.F. Kennedžio mirtis, savo tragiškumui dar nepaaiškėjusiems motyvais, įeina į pasaulio istorijos lapus.

Kartu išgyvendami ir giliai atjausdami žuvusio prezidento tragišką mirtį, savo žvilgsnį ir viltis kreipiame į naują prezidentą, kurio laukia ne tik sunkus ir neaprepiamai komplikotas darbas, bet ir komunizmo pavergto pasaulio žmonių viltys.

KAIP ŽUVO KETURI JAV PREZIDENTAI

Abraomas Lincolnas, kuris 1863 metais paskelbė negrų išlaisvinimo proklamaciją, penkių metų pilietinio karo laikotarpiu, 1865 metų kovo 4 d. pradėjęs antrą terminą, balandžio 14 d. buvo nušautas pietiečių pasamdyto aktorius, Washingtono teatre. Jis mirė sekančią dieną. Žudikas buvo sušautas ir sušaudytas.

1881 metų liepos 2 d. peršautas prezidentas James Garfield, neįsibuvęs prezidentu 4 mėnesių, mirė rugs. 19. Jį nušovė apvilntas rėmėjas, nesulaukęs paskyrimo konsulo pareigoms.

1901 metais, rugs. 6 d., peršautas prezidentas William McKinley, mirė rugs. 14 d. Jį nužudė vengras anarchistas.

Kennedy buvo 35-tas prezidentas, pirmutinis katalikas prezidentas, ir pirmutinis nuo atentato žuvęs demokratas.

Pasikėsinimų buvo prieš prezidentą Jacksoną 1835 metais, prieš T. Rooseveltą 1912 metais, prieš D. Rooseveltą 1933 metais, kada buvo nušautas jo palydovas Chicago burmistras, Floridoje ir prieš Trumaną 1954 metais.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* GEORGE W. BALL, Valstybės Departamento sekretoriaus padėjėjas, telegrama painformavo Lietuvos Atstovybę Washingtono apie tragišką prezidento J. F. Kennedy mirtį Dallas mieste. Taip pat telegrama Atstovybė buvo painformuota apie prisaikdinimą naujo JAV prezidento Lyndon Johnson.

Pavergtos Lietuvos ir lietuvių tautos vardu J. Kajeckas užuojautą pareiškė JAV vyriausybei per Valstybės sekretorių Dean Rusk.

* ŽUVUSIO PREZIDENTO J. F. KENNEDY našlės Jacqueline Kennedy lakysena nepaprastos tragedijos ir laido tuvių metu atkreipė viso pasaulio dėmesį. Anglų spaudoje jos laikysena vadinama majestotiška. Tai esanti laikysena, kurios trūksta daugumai amerikonių.

* NUSTATYTA, KAD J.F. KENNEDŽIO ŽUDIKAS L.H. OSWALD prieš kurį laiką buvo susirišęs Meskikoje su Sov. Sąjungos ir Kubos ambasadamis.

* ANGLIJOS SPAUDA, aprašydama iškilmingas J.F. Kennedžio laido tuves, atkreipiant dėmesį į didelį skaičių dignitorių iš viso pasaulio kraštų, reiškia pasitenkinimą, kad jų saugumui nesirūpinusi Dallas policija.

* PREZIDENTAS LYNDON B. JOHNSONAS, jo pasimatymo su gen. de Gaulle metu, pareiškė, kad Prancūzijos prezidentas atvyks į JAV ilgesniam vizitui sekančiais metais.

* SOVIETINEI SPAUDAI nemalonūs ryšiai su žudiku Oswaldu atsiliepa prieštaraujančiuose pranešimuose. Vienur jis apšaukiamas trockininku, kitur fašistiniu ir radikaliu dešiniųjų įrankiu.

* TRAGIŠKŲJŲ ĮVYKIŲ METU komunistai puolė Vietnamo pozicijas ir padarė Pietų Vietnamo kariuomenei sunkius nuostolius.

* RESPUBLIKONŲ KANDIDATAS būsimeis prezidento rinkimams gub. N. Rockefelleris ir oficialiai nepasiskelbęs kandidatu, bet tuo tarpu pirmaujantis, B.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 28 - GUODŽIO 1 D.D. Moksleivių Ateitininkų suvažiavimas Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 29 30, GRUODŽIO 1 D.D. Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos kongresas Jaunimo Centre.

LAPKRIČIO 30 D. 7 val. vak. B. Pakšto svetainėje ALT 8-gos Chicago sk. "Rudens Lapų" balius.

LAPKRIČIO 30 D. Joniškiedžių Klubas vakaras Dirko svetainėje, 4500 So. Talman.

LAPKRIČIO 30 D. Cicero Aukštesniosios lituanistinės mokyklos vakaras parapijos salėje.

GRUODŽIO 1 D. Jaunimo Centrai paremti vakarienė su programa Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 21 D. Donelaičio lituanistinės mokyklos Kalėdų Eglutė Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 22 D. Dariaus-Girėno Lituanistinės mokyklos eglutė ir vaidinimas "Aliutė" Gage parko mokyklos salėje.

GRUODŽIO 28 D. Marquette Parko lituanistinės mokyklos kalėdų eglutė parapijos salėje.

Goldwateris, kartu paskelbė, kad ryšium su tragiška prez. J.F. Kennedžio mirtimi, jie mėnesius suspenduoją savo prieš-rinkiminę politiką, leidžiant naujam prezidentui L. Johnsonui susikoncentruoti vidaus ir užsienio politikos klausimais, kartu išreiškiant amerikonių vienybę kritišku kraštui momentu.

* US NEWS & WORL REPORT spėja, kad prezidentas L. Johnsonas greit atsikratys jaunišiais kairių pažiūrų liberalais ir mandrių kalbų mėgėjais, kaip Schlesingeriu ir kt. Jis turės kitą grupę savo artimesnių bendradarbių. Taip pat spėjama, kad jis būsias sunkiau sukalbamas Chruščiovui.

LIETUVIŠKA KNYGA YRA GERIAUSIA DOVANA KALĖDOMS

Dirvos administracija mielai patarnauja tiems mūsų tautiečiams, kuriems knyga neparanku įsigyti dėl gyvenamos vietos ar kitų aplinkybių, tačiau, kurie myli lietuvišką žodį, kūrybą, ir kurie mielai norėtų ne tik papuošti lietuviškomis knygomis savo knygų lentynas, bet ir tąja ar kita knyga norėtų susipažinti ar ją panaudoti kaip dovaną.

Čia patiekiami dalį knygų sąrašą. Stengsimės jį papildyti. Prašome jį išsikirpti ir pasaugoti ateičiai, nes ne visą laiką galėsime jį įtalpinti Dirvoje.

Pasirinkę knygą, atsiųskite čekį atitinkamai sumai ir už poros dienų knyga ateis pas jus paštu.

LITUANISTIKA, MEMUARAI, ALBUMAI:

Prof. V. Biržiška, ALEKSANDRYNAS I ir II tomas po	\$7.50
DABARTINIS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS	\$12.00
M. Krupavičius, LIETUVIŠKOJI IŠEIVIA	\$2.00
Dr. A. Šapoka, LITHUANIA THROUGH THE AGES	\$3.50
Vl. Vijeikis, LIETUVA -- MANO TEVŲ ŽEMĖ	\$7.00
L. Valiukas, LITHUANIA LAND OF HEROES	\$4.75
V. Sruogienė, LIETUVOS KULTŪROS ISTORIJS BRUOŽAI	\$2.00
L. Dambriūnas, LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ	\$2.50
V. Kavolis, LIETUVIŠKASIS LIBERALIZMAS	\$3.00
M. Biržiška, LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS	\$2.00
R. Skipitis, NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT	\$5.00
V. NAGIUS-NAGEVIČIUS	\$6.00
J. Petruitis, KAIP JIE MUS SUŠAUDE	\$1.80
Dr. Jonas Balys, LIETUVIŲ TAUTOS LOBYNAS	\$3.60
Jonas K. Karys, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI	\$5.00
Bronys Raila, TAMSIAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ	\$5.00
Bronys Raila, IŠ PASKENDUSIO PASAULIO	\$5.00
J. Bachunas, VANAGAITIS	\$2.00
Dr. J. Prunskis, VYRAI KLYSTKELIUOSE	\$3.00
J. Andriūnas ir P. Svyris, LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE	\$1.50
P. Andriūšio ir Vl. Radzevičiaus, BLEZDINGĖLĖS PRIE TORRENTO	\$2.00
AUSTRALIJS LIETUVIŲ METRAŠTIS	\$10.00
Dr. J. Grinius, MANO VIEŠNAGĖ AMERIKOJE	.50
Alfonasas Nevardauskas, PAJŪRIAIS - PAMARIAIS	\$5.00
PANEVŽYŠ -- Monografija	\$6.50
St. Goštautas, ARTE LITUANO	\$4.00

ROMANAI, NOVELĖS POEZIJA:

LAISVĖS KOVŲ DAINOS	\$5.00
Marius Katiliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO	\$5.00
Sally Salminen, KATRYNA	\$5.00
Juozas Krūminas, ŠEŠTASIS MEDIS	\$2.00
R. Spalis, ANT RIBOS	\$4.00
R. Spalis, ANGELAI IR NUODEMĖS, novelės -- kietais viršeliais	\$2.00, minkštais
F. Neveravičius, BLAŠKOMOS LIEPSNOS 2 tomai po	\$2.00
V. Ramonas, DAILININKAS RAUBA, novelės	\$3.50
V. Ramonas, CROSSES (angliškai)	\$4.00
V. Ramonas, MIGLOTAS RYTAS	\$2.00
St. Santvaras, AUKOS TAURE, poezija	\$2.50
A. Škėma, BALTA DROBULĖ	\$1.50
Alė Rūta, BROLIAI	\$1.50
Alė Rūta, PRIESAUKA	\$3.25
Alė Rūta, ŽVAIGŽDĖ VIRSUM GIRIOS	\$4.00
Alė Rūta, I SAULETĖKI	\$1.50
Pulgis Andriūšis, DAINA IŠ KITO GALO	\$2.00
J. Švaistas, JO SUŽADETINE	\$4.00
J. Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS	\$2.75
J. Švaistas, ELDORADO	\$1.80
Jurgis Gliuda, HOUSE UPON THE SAND (angliškai)	\$3.95
Jurgis Gliuda, IKARO SONATA	\$2.00
Jurgis Gliuda, NAMAI ANT SMELIO	\$2.00
V. Volertas, UPE TEKA VINGIAIS	\$3.50
Jonas Grinius, GULBĖS GIESMĖ (drama)	\$3.00
LITHUANIAN QUARTET	\$4.95
LITHUANIAN FOLK TALES	\$4.50
SELECTED LITHUANIAN STORIES	\$5.00
V. Kavaliūnas, KALNŲ GIESMĖ	\$2.50
Alg. Mackus, NEORNAMENTUOTOS KALBOS GENERACIJA IR AUGINTINIAI, poezija	\$3.00
Alg. Mackus, JO YRA ŽEMĖ, poezija	\$2.75
Maironis, JAUNOJI LIETUVA, kietais viršeliais	\$2.00, minkštais
A. Giedrius, PASAKĖČIOS	\$2.00
A. Nasvytis, LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW	\$3.95
St. Būdavas, LORETA	\$1.80
I. Simonaitytė, AUKŠTŲJŲ ŠMONIŲ LIKIMAS	\$3.50
A. Baranauskas, KALVOS IR LANKOS	\$2.00
Jurgis Jankus, PO RAGANOS KIRVIU	\$1.50
Jurgis Jankus, PIRMASIS RŪPESTIS	\$2.00
J. Grušas, PABUČIAVIMAS	\$1.50
J. Kralikauskas, TITNAGO UGNIS	\$2.50
P. Abelkis, ATLAIĐŲ PAVESY	\$3.50
Vincas Krėvė, RAŠTAI	\$5.50
V. Kudirka, MEMOIRS OF LITHUANIAN BRIDGE	\$2.00

VAIKŲ LITERATŪRA

Vytė Nemunėlis, MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$2.00
A. Gustaitis, KOVA SU GAIDŽIU	\$2.00
A. GUSTAITIS, UŽPUOLA BITES	\$2.00
V. Vijeikis, KAS GRAŽIAU (piešiniai spalvinimui)	\$1.50
N. Burkienė, VELYKU PASAKOS	\$1.00

IVAIRIOS

A. Gustaitis, LIETUVA -- EUROPOS NUGALĖTOJA	\$2.50
KIŠENINIS LIETUVIŠKAS - ANGLIŠKAS ŽODYNAS	\$2.95
V. Peteraitis, LIETUVIŲ - ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS	\$7.00
SIBIRO LIETUVIČIŲ MALDAKNYGĖ angliškai	
MARY SAVE US	\$1.25

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

DIRVA, 6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio, 11103,

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 MOKAME
1 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanauskas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediska... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT. SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND. Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

 ★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

 Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

 Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

 Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

 Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikinas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

TRAGEDIJOS SUKRĖSTOJE AMERIKOJE

Ivykiai, taip staigiai ir netikėtai užklupę Ameriką, yra istoriniai ne vien tik savo tragiškumu, bet ir savo pasekomis. Atentatas Sarajeve sukėlė I Pasaulinį Karą, pasikesinimas prieš tautų laisvę įžiebė II Pas. karo liepsną. Atentatas prieš JAV prezidentą J.F. Kennedį įžiebė pasaulio budrumą.

Sunku keliais žodžiais perduoti ir atvaizduoti nuotaikas, visame pasaulyje sekamas ir stebimas per nepalaujamas radio ir televizijos transliacijas. Tačiau įžvalgiau sekant Amerikos ryškesnių komentatorių nuotaikas, išryškėja Amerikos gyventojų moralinės atsakomybės pojūčių problema, kurią išryškina 4 prezidentų žuvimas atentatuose ir eilė kitų pasikesinimų.

Ne vien komentatoriai, bet ir eilė atsakingų valstybės vyrų išreiškė gily susirūpinimą ir nustebimą, kad šioje laisvųjų ir gerbūvio šalyje taip lengvabūdiškai, taip nehumaniškai eilinio žmogaus sprendžiami gyvenimo ir mirties klausimai.

Ivykių ir sensacijų vartinėje ryškiai pastebėtu europėjinės moralės ir diplomatijos lygiu išsiskyrė Prancūzijos prezidento gen. de Gaulle žygis, vienam iš pirmųjų pranešus apie savo respektą ir pagarbą žuvusiame JAV prezidentui ir ivykių sukrėtimams Amerikos žmonėms. Žinant abiejų pasaulio politikos vyrų pažintus ir nuomonių skirtumus, gen de Gaulle gestas buvo ryškiai pastebimas ir išsiskyrė viso pasaulio užuojautos jausmų ir formų sukūryje.

Vieno žmogžudžio šūvio pasekų nebeatitaisys milijonų ašaros ir užuojautos. Faktas yra įvykęs ir iš nepateisinamos tragedijos, iš išugdytos laisvės ne tik neapkęsti, bet ir žudyti, privalės kas nors ieškoti pagrindų naujiems moralės principams Amerikoje. Tolerancija žemišiesiems žmogaus instinktais yra nuėjusi per toli. Tą pripažino Vyr. Tribunolo pirmininkas Earl Warren, tą mintį išreiškė ir prezidento Woodrowo Willsono sūnėnas kun. Francis Sayre, Washingtono katedros rektorius. Jis pareiškė, kad "mūsų nepalaujama tolerancija leidis įsivyrėti neteisėtumui... mes visi esame atentato dalyviai".

Lieka vienintelė viltis, kaip sako James Reston, kad tragiškieji įvykiai, šio momento sunkieji bandymai ir išgyvenimai pagelbės tautai surasti aiškesnę viziją, kaip privalo gyventi laisva ir civilizuota tauta. (J.Č.)

RINKIMINĖS POLITIKOS SŪKURYJE

K. S. KARPIUS

Tragišku likimo lėmimu, viceprezidentas Lyndon B. Johnson tapo JAV prezidentu. Dar 1960 m. senatorius iš Texas valstijos buvo vienu iš dviejų demokratų partijos kandidatų į prezidentus. Savo ilgamete veikla Kongrese, demokratų vadu Senate, jis jautėsi esąs tinkamesnis už jauną senatorių John F. Kennedy iš Massachusetts. Vyresnis amžium ir su plačiu patirtimi politikos lauke, Johnsonas stovėjo pirmiauliu savo partijoje.

Tačiau smarkiai spėjęs išpopuliarėti Kennedy sugebėjo suburti demokratų konvencijos delegatus ir niekas nebepajėgė jo sulaukyti. (Buvo ir bus atsitikimų, kad tokiais atvejais, kai du pirmiaulieji kandidatai konvencijoje negauna reikalingo balsų skaičiaus, abu pralaimi, o nominuojamas trečias, mažiau žinomas, tokiais atvejais vadinamas "juodoju arkliu" -- black horse. Būna ir tokių atsitikimų, kaip paskubomis išpopuliarinimas, pvz., generolo Eisenhowerio vardas, privedęs prie jo išrinkimo prezidentu 1958 m., nors daugelis nežinojo, kokiai partijai jis priklauso. Tuo tarpu, žymus, garbingas respublikonų vadas senatorius Taft, kuris tikrai tikėjosi tos pagarbos, buvo nublokštas).

Nors nominacijos nelaimėjęs, Johnsonas neužbaigė savo politinės karjeros. Kennedy paprašė Johnsoną sutikti priimti viceprezidento kandidatūrą, ir jis tą padarė, nurydamas kilusių nesuipratimų piliulę. Demokratai tikėjosi, kad Johnsono kandidatavimas viceprezidentu padės grąžinti Texas valstiją į demokratų glėbį, nes 1958 m. Texas piliečiai atidavė daugumą balsų už respublikonus, nors Texas

seniau balsuodavo tik už demokratų.

Kadangi Texas yra didžiausia pietinė valstija, partijos interesai diktavo, kad Johnsonas būtų kandidatu į gretą šiaurietiečio kandidato į prezidentus, kad išlaikyti 10 pietinių valstijų demokratų pusę.

Texase ir įvyko prezidento Kennedy karjeros tragiškas galas. Ruošiantis 1964 metų rinkimams, antram 4 metų terminui, Kennedy pasiryžo aplankyti tas valstijas, kurios ėmė aiškėti, kaip galinčios nuo demokratų nusisukti.

Demokratams labai parūpo respublikonų partijoje prasiveržęs populiarus Arizonos senatorius B. Goldwateris, Texas valstijos kaimynas. Kas kart drąsiam respublikonai ėmė skelbti, kurios pietinės valstijos 1964 metais balsuos už jų partijos kandidatus. Goldwateris skaitosi pietietis, turįs lygią teisę tas valstijas kaip ir Johnsonas, ir Goldwateris kaip tik reiškiasi griežčiausia demokratų politikos krašte ir užsienyje kritika.

Jeigu Goldwateris ir nelaimėtų nominacijos, kitu žymiu respublikonų kandidatu yra New Yorko gubernatorius Rockefelleris. Jam laimėjus, viceprezidentu būtų parinktas pietiečiams artimas asmuo. Greta jų vis minimas Nixonas vardas.

Atsiminkime, kad praeituose rinkimuose iš 49 valstijų Nixonas laimėjo 26, o Kennedy 23. Kennedy liko išrinktas prezidentu dėl to, kad tų 23 valstijų tarpe buvo didžiosios valstijos, sudarančios viso 303 elektorių prezidento formaliam išrinkimui. Gi likusiose 23-se -- 219.

Demokratams labai parūpo, kad respublikonams gavus daugumą balsų dar poroje didelių

Lyndon B. Johnson, tuoj pat po prez. J. Kennedy žuvimo, prisaikdinamas Prezidento pareigoms. Kairėje stovi Ponia Johnson ir dešinėje Prezidento našlė J. Kennedy.

Prezidento mirties pasekos

Vytautas Meškauskas

Šūviai, paleisti į trisdešimt penktą JAV prezidentą, išrinkto trisdešimt šeštu prezidentu ligšiolinį viceprezidentą Lyndon Baines Johnson. Dabartinis prezidentas jau siekė nominacijos į tą postą 1960 metais, tačiau buvo demokratų partijos konvencijoje

valstijų, rinkimai gali nusivirti respublikonų naudai. Keliose valstijose Nixonas pralaimėjo tik labai mažą balsų persvara.

Johnsonas su Kennedy ir demokratų partijos vadai laikė reikalingu savo strategijoje užsitikrinti didelę pietinę valstiją Texas. Ten nuvykęs gražiomis viltimis, prezidentas Kennedy sutiko tragišką mirtį...

To žygio išdavoje -- savo valstijoje -- visai netikėtai, viceprezidentas Lyndon Johnsonas, lėktuve, kuriame su prezidentu atskrido iš Washingtono, buvo prisaikdinamas nauju prezidentu. (Tokiais atvejais prisaikdinimas daromas skubiai, kad kraštas ilgesniam laikotarpiui neliktų be prezidento. Kai 1923 metais kelionėje mirė prezidentas Harding, viceprezidentas Coolidge buvo savo tėviškėje Plymouth, Vt., miestelyje. Gavus žinią apie prezidento mirtį jo tėvas prisaikdino jį prezidentu ten pat nakties metu).

Ypatingu supolimu, pirmutinio nužudyto prezidento Lincoln vice-prezidentas irgi buvo Johnson, iš profesijos siuvėjas. Jo laikų nupirktą iš Rusijos Alaską. (Jis buvo labai menkas administratorius. Senate buvo apkaltintas už keletą netikslumų ir bandytas iš prezidento pareigų pašalinti, tik trūko reikalingų dviejų trečdalių balsų.)

Kai seniau viceprezidentai buvo bereikšmiai ir be jokių pareigų, tik pirmininkavę Senate, pastarieji du -- Nixonas prie Eisenhowerio ir Johnsonas prie Kennedy -- prezidento pareigoms buvo pilnai priaugę. Nixonas, buvęs Californijos atstovu Kongrese, vėliau Senate, po to 8 metus Senato vice-pirmininko pareigose, ir dabar Johnsonas, taip pat perėjęs ilgą politiko stažą Senate, dirbęs kartu su prezidentais, dalyvavęs kabinetų posėdžiuose, prezidentus atstovavęs užsieniuose ir t.t.

Kadangi prezidento rinkimai įvyks 1964 metų lapkričio 3 d., ir iki nominacijų konvencijų yra pilni 8 mėnesiai, demokratai turės pakankamai laiko pasirūpinti kandidatais tiems rinkimams.

Kai John F. Kennedy buvo išrinktas prezidentu, kai kurie spaudos atstovai spekuliojo, kad Kennedy šeima galės valdyti kraštą 24 metus, būtent, kadangi dabar prezidentu gali būti tik du terminus, viso 8 metus, už 8 metų kandidatų galėsiąs būti Robert Kennedy, dabartiniam kabinetui Teisingumo Departamento sekretorius. Jam, išbuvus prezidentu 8 metus, prinksiąs jaunesnis brolis Edvardas, pernai išrinktas Massachusetts

nugalėtas John F. Kennedy. Po to jis sutiko kandidatuoti su nugalėtoju kaip viceprezidentas, kas buvo nemaža staigmena. Mat, L.B. Johnson turėjo 26 metų parlamentaro patirtimą ir buvo laikomas vienas iš apsukriausių senatorių. Tuo tarpu viceprezidento postas, apamai imant, politikui nėra naudingas, nes viceprezidentas paprastai yra užtemdomas prezidento šešėlio, ypač tokio, kaip J. F. Kennedy, kuris, reikia pripažinti, labai sumaniai naudojo masinėmis komunikacijos priemonėmis, ypač televizija. Tiesa, nuo 1840 metų kas dvidešimt metų JAV prezidentas būdavo nužudomas ar mirdavo eidamas pareigas, tuo atveju jo pareigos atitekdavo viceprezidentui. Kai kurie taip tapę prezidentais politikai, kaip H.S. Trumanas, po to būdavo dar perrenkami prezidentais kitam terminui, tačiau toli gražu ne visi. Minint Trumano pavyzdį reikia dar pridurti, kad jis turėjo beveik tris metus laiko įrodyti savo sugebėjimus aukščiausiam JAV postui, o prezidentas Johnsonas neturi nė pilnų vienu metų.

Reikia čia pat pastebėti, kad prezidentas Kennedy buvo kai kurių savo patarėjų raginamas per kitus rinkimus neiti su Johnsonu. Tie raginimai išplaukė iš prielaidos, kad prezidentas J.F. Kennedy per 1964 metų rinkimus vistiek pralaimės Pietus, todėl

senatorium, vos 30 metų amžiaus vyras.

Dabar daromi spėliojimai, ar šios tragedijos išdavoje, gyventojuose kilus dideliu sentimentui Kennedy žimos atžvilgiu, kandidatu 1964 metų rinkimams pasiūlyti Robertą Kennedy.

Atrodo tikresniu dalyku tai, kad likęs prezidentu ir tam pilnai tinkąs Johnsonas automatiškai bus kandidatu. Jam dabar 55 metai amžiaus.

Kitas spėjimas: ar nominavęs Johnsoną kandidatu, tų pačių sentimentų sumetimais Robertas Kennedy nebus nominuotas viceprezidentu vietai?

Spaudoje rimtai komentuojami ir būsimi pakeitimai Johnsono kabinete. Tų komentaryų pagrindiniu klausimu lieka Roberto Kennedy tolimesnis likimas. Jeigu demokratų strategijai jis pasirodys naudingas, jis turės likti ir patekęs vice-prezidentu, už 8 metų vis tik galėtų pasimoti kandidatuoti prezidentu.

Johnsono iškilimas prezidentu kiek sukomplikuoja respublikonų padėtį. Kai ikšiolinė administracija, opozicijos karštai kritikuoja, pradėjo jaustis netikra, net paties Johnsono vadovaujamas demokratų daugumos Senatas nerėmė daugybę administracijos planų, Johnsonas išeis į rinkimų vaju su naujais obalsiais, kurie gali pakeisti tų demokratų nusistatymą, kurie sakėsi 1964 metais balsuosią už respublikonus.

keitimų savo administracijos politikoje. Visų pirma, jis dar turės kurį laiką dirbti su J.F. Kennedy artimiausiais bendradarbiais, kas, žinoma, negalės neatsiliepti į politikos pasirinkimą. Antra, jis negalės labai nutolti nuo J.F. Kennedy linijos dėl tos priežasties, kad toji turėjo pasisekimą didžiųjų miestų demokratuose, kurių parama Jonsonui yra reikalinga, kad gauti 1964 m. kandidato nominaciją. Galimas daiktas, kad jis siūlys viceprezidento postą Minn. senatoriui H. Humphry, kuris laikomas smarkiu "liberalu" -- kairiuoju ir per 1960 metų konvenciją talkininkavo Johnsono kovai su Kennedy.

Aplamai imant manoma, kad Johnsonas ten, kur galės padaryti sprendimus savo valia, pasirodys esąs "dešiniau" -- konservatyviau nusiteikęs už J.F. Kennedy. Užsienio politikos srityje jis yra Dean Achesono gerbėjas, kuris savo keliu yra griežtesnės politikos so Sovietų Sąjunga šalininkas. Johnsonas taip pat nemėgstas užsienio politikos planuotojo prof. W. Rostowo. Johnsono būdas esąs atšiauresnis už Kennedy, ir jau vien dėlto jis būtų linkęs šurkščiau elgtis su Chruščiovu.

Respublikonų pusėje Kennedy mirtis pagerino Rockefellerio šansus. Mat, jei pietietis Johnsonas kandidatuoja iš demokratų pusės, Rockefelleris gali turėti daugiau ir lemiamo pasisekimo pas JAV rytų pakraščius rinkikus. Jei tačiau Rockefelleris vis dėlto nepraeitų, nauji ir labai viltingi horizontai atsidaro Nixonui, kuris per praėjusių rinkimų pralaimėjimą velionio Kennedy labai mažą balsų daugumą. Tuo tarpu senatoriaus Goldwaterio staigus išpopuliarėjimas buvo aiškinaamas anti-Kennedy jausmais. Tai yra, aplink jį būrėsi visi tie, kurie nemėgo Kennedy, o tokių partitiniųjų laiku buvo labai daug. Goldwateris tokiems atrodė esąs daugiausiai nutolęs nuo J.F.K. politikos. J. F. Kennedy mirus, visas Goldwaterio judėjimas lyg ir nustojo savo akstino. Taip bent atrodo daugeliui JAV politinės scenos stebėtojų.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

Kviečiame pradėti taupyti pas mus!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NĖS DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBŲ GAUTI DAŽNIAU, NĖS IS TO PRAGYVENA.

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

 JUOZAS F. GRIBAUSKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-1395; Suburban Phone: 656-6330

VYRIŠKI RŪBAI

 SIUVAMI PAGAL JŪSŲ FIGŪROS IŠMIERAS,
PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ

 • KOSTIUMAI • PALTAI
• FORMALŲS RŪBAI • UNIFORMOS

Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje

„SIMPSON“ kompanijos siuvyklose.

Didelis pasirinkimas — vietinių ir

užsieninių medžiagų.

NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS

 6645 S. WINCHESTER AVE., CHICAGO 36, ILL.
Telefonas 925 - 5179

 Šeštadieniai ir sekmadieniai nuo 9 val. ryto.
Kainos: Paltai nuo \$80 iki ... Kostiumai nuo \$85 iki ...

AKIMIRKOS

Barakūdų laikai

Išskyrus baleriną Svetlaną Beriozovą, su kuria teko arčiau susipažinti, šiaip jau ligšiol man nebuvo progos dirbti tame kilniai patriotiškame versle: atlietuvinėti ar sulietuvinėti žymiausias teatro ir filmų žvaigždės. Kai kurie losangeliečiai mano kolegos šiuo atžvilgiu buvo žymiai veiklesni. Prieš keletą metų taip gražiai buvome įpusėję atlietuvinėti Hollywoodą, kol koją pakišo vienas tamsus arklys. Tasai kolega (negaliu atskleisti jo pavardės, nes garbės žodžių pasižadėjau tylėti) vienam Čikagos lietuvių dienraščiui sugalvojo pasiųsti pranešimą, jog tuomet baisiai išgarsėjęs mergyčių dievaitis Elvis Presley iš tikrųjų yra tikras lietuvis Preslauskas iš Oklahomos ar Mississippi. Dienraštis sensaciją ir išspausdino...

Šis itin girtinas patriotinis žygis savo padariniais buvo labai žalingas. Jis pakirto visuomenės pasitikėjimą mūsų darbu ir visas kilniasias mūsų lituanizatorių pastangas pavertė nebeapgaidomai juokingomis. Eini dabar Hollywoodo bulvaru, skaitai ant šaligatvio auksinėm raidėm sudėtas žvaigždžių pavardes, aiškiai surandi, kad kelios iš jų galėtų būti lietuviškos kilmės (pvz. Bloom ar Rosenbloom), esi taip pat girdėjęs keletą tuo reikalu labai patikimų gandų, -- bet rašyti jau nebeišdrįsti.

Nes jei parašytum, tai kas po to? Nagi, tame pat laikraštyje kiti kolegos būtinai tavo darbą išvadins naiviausio ir skysčiausio patriotizmo skiediniu, o tave patį daugmaž teisina apšauks pasigailėtina ir pačia žiopiausia patriotizmo auka.

Ir taip prarys tave balvonai iš pavydo, nes patys negali pasivaikščioti Hollywoodo bulvaru.

★

Laurence Harvey tuos visus aukštas uždavinius mums kiek palengvino. Ne kažin kaip, labai jau pasyviai, bet vis dėlto... Jo mums nereikėjo pionieriškai ieškoti, bet pati amerikiečių spauda ir filmų magazinukai įjums pirmieji "perstatė" kaip lietuvi. Staigiai iškilęs Anglijoje, kaip vienas iš gabiausių šekspyrinių aktorių, po to su Old Vic teatro trupe atvykęs pagastroliuoti Amerikon, jis iš karto buvo pastebėtas "hollywoodinių skautų" ir pakviestas filmoms. Tuo pat metu filmų pramonei tarnaujanti spauda ir jos specialūs reporteriai pradėjo apie jį reklamą rašydami, kad tikras jo vardas Laurynas Skiknė, jis lietuvis, gimęs Lietuvoje, Joniškioje, šešerių metų būdamas su tėvais išemigravęs Pietų Afrikon, per karą turėjęs daug nuotykių, po to išėjęs geriausias teatro mokyklas Anglijoje ir t.t.

Kai atsirado vienas, kuris bent pats nesigynė gimęs lietuviu, ko daugiau bereikėjo? Tik triumfuoti ir rašyti ilgiausius straipsnius

su nuotraukom. Bet jei taip nebedarėm, tai tik iš baimės: ką žinai, ant kokio pakliūsi ir ką paskui savieji sakys... Atsargumo vedini dairėmės, ar kas nesutiks tėvynei dar kartą pasiaukoti. Pagaliau, po ilgo laiko šiaip taip prikurstėme šio verslo mėgėją Algirdą Gustaitį: gauk pasimatymą, pasikalbėk, nusifotografuok!

Ir viskas nuriedėjo, kaip sviesutę patepta. Pasimatymas viešbutyje, Restorane priešpiečiai su

triotizmas atlyžo. O viena ponai iš Los Angeles net viešu laišku Dirvoje užprotestavo: kam mum savintis kaž kokį perėjimą žydų? Lyg savų žymių dramos ansamblių čia pat po nosimi neturėtume!

Taip ir vėl liko nebeaišku. Klausinėju kartą vieną rimtą joniškietį, ten gyvenusį Lauruko gimimo laikais. Taip, sakė, buvo toks, žinau, prisimenu.

Laurence Harvey ir Elaine Stritch "Barakūdose"...

vynu etc. Nuoširdus, ilgas pasiplepėjimas. Fotografo nuotraukos ir taip toliau. Ir pats svarbiausias dalykas -- Lauryno Harvey pirmieji žodžiai buvo: aš esu lietuvis, iš Joniškio, mano tėvai lietuviai, tėvo pavardė buvo Skiknė, motinos ... (savotiška, gali būti lietuviška ir ne). Man smagu pažinti pirmą lietuvių reporterį, bet aš lietuviškai nebemoku, išmokyk mane lietuviškai pasakyti "aš myliu tave".

Ir pirmąją lietuvių kalbos pamoką jis tuoj gražiai pakartojo, šyptelėdamas čia pat sėdintiems žmonai, žinomai britų aktorei Margaritai Leighton (su kuria po poros metų persiskyrė), pabrėždamas, kad taip niekad nesusikys žmonai, o tik kitom gražiom merginom.

Ir tokiu būdu galutinai buvo atrastas dar vienas žvaigždėtas lietuvis. Sparčiai kildamas filmų žvaigždėdavo zenitan, jis to niekada ir vėliau nesigynė. Gi kai kartą buvo iškeltas kandidatų Oskaro statulei gauti, televizijos pranešėjai supažindino su juo žiūrovus: "Laurence Harvey -- Lietuvos dovana teatro menui".

Tik vėliau skaidri padangė ėmė kiek drumstis. Filmų magazinių reporterės su žydiškai skambančiom pavardėm ir šiaip rašėivos ėmė skelbti plačias Skiknės biografijas, nuotykius, vaikystės atsiminimus. Ėmė pliaukšti, kad motina jį mažutį šaukusi "Miška Lauruška", o tėvai iš Joniškio išbėgę Pietų Afrikon dėl ... pogromų pavojaus(!). Žodžiu sakant, kažkas pakviavo česnakui. Ir mūsų lietuviškas pa-

Skiknė - maliorius, mūrininkas. Lietuvis. Bet kas buvo jo žmona, nežinau...

Gal tai būtų mišrios šeimos, gal maliorius buvo vedęs žydaitę, blogai jautėsi šiuo atveju "rasistinėje" Lietuvoje ir išemigravo? Tai galėtų geriau žinoti vyresni joniškietiai, ten gyvenę apie 1930 metus, jeigu tokių yra Amerikoje.

★

Nelaužiau dėl to galvos, nei džiūgavau su entuziastais, nei pykau su priešiniais. Man užteko, kad pats Laurence Harvey save laiko lietuviu, ir dėl to atidžiau ėmiau domėtis filmais, kuriuose jis vaidino. Ir jų buvo jau keliolika.

Man jis iš karto, pradėdamas "Room on the Top", labai patiko, kaip aktorius, ir tebeptinka ligi šiol. Jaunas, gana gražus vyras, itin lietuviško veido, su puikiu balsu, stiprus aktorius, labai geros teatrinės mokyklos auklėtinis, gabus kaip benorint. Kaip aktorius, beveik per geras filmam, kuriuose dabar vyrauja vidutiniškumas ir banalybė. Ir, man rodos, jis vis dar negauna tinkamų vaidmenų, kurie atskleistų jo tikrąjį kūrybinį pajėgumą ir talentą. Nebus jokia staigmena, jei kuriais metais jis laimės Oskarą. Greičiau keista, kad jis ligšiol dar jo negavė. Tik savo pareiškimais spaudoje jis labai apsunkena to žymens gavimą, nes nesivaržydamas kritikuoja Hollywoodo režisiorius, prodiuserius, aktorius ir vis nepamiršta pridėti,

kad jam maloniausia vaidinti ne filmuose, bet teatro scenoje. O doleris kritikos nemėgsta. Jis visiem aiškiai sako, nekąsk rankos, kuri tave maitina...

Tad šiomis dienomis nebepra-leidau progos pamatyti Laurence Harvey "in person" gyvoje teatro scenoje. Jis suorganizavo teatrinę bendrovę vienam veikalui, kuris jau buvo vaidinamas San Francisco, ką tik praėjo pro Los Angeles, bus dar parodytas Bostone ir tada atvyks išbandyti laimės į New Yorko Broadway. Tai "The Time of the Barracudas".

Sunku įspėti, kaip barakūdės patiks New Yorkui, kuris Amerikoje atlieka vyriausio tribuno-lo sprendimus teatriniam pastatymui ilgai likti gyvam ar staigiai mirčiai nusmerkti.

Tai yra jauno britų dramaturgo Peter Barnes dviveiksmė "juodoji" komedija, ištiesi kupina makabriško humoro, sarkazmų, farsų ir sprandų sukančių, nors vis juokaujančių baisių. Tai dviejų valandų istorija apie barakūdus, plėšiausias jūrų žuvis, kurios nuolat alkanos ir ryja ne tik šiaip skanias žuvytes, bet ir viena kitą. Tik šioje komedijoje jos nėra žuvys, -- barakūdės čia vaidina žmonės...

★

Komedijos turinio grobuose -- banaliausias amatas, su gausybe garsių teismo bylų praeityje, protarpiais ir dabar šentien praktikuojamas.

Vienas vyras (jį vaidina L. Harvey), svajojantis ne tik praturėti, bet dar netrukus suvaidinti žymų filantropą, išsispacializavo rafinuotai, vis nenuturiamai vieną po kitos žudyti savo žmonas ir paskui išrinkti aukštas jų gyvybės draudimo premijas. Laidodamas paskutiniją, tinkamai pribagta aršeniuku, jis pamato, kaip tuo pat metu į kapines ateina našlė su gėlių puokšte rankoje aplankyti savo neseniai mirusio vyro kapo. Daug nereikia: žvilgt, žvilgt, du nelaimingi našliai susimerkia, ir netrukus -- jų vedybos.

Naujavedžiai išvyksta į nuošalia žiemos vilą kalnuose, anot Mazalaitės, mėnesiui, vadinamam medaus. Po kelių lai-mingo laiko naujavedys staiga du kartu atsидuria mirties pavojuose ir greit iš tikrų šaltinių įsitikina, kad šį kartą vedė -- prityrusią ir rafinuotą savo profesijos konkurentę. Nugalabijusią jau kelis vyrus su aukštom gyvybės draudimo premijom ir todėl tokia turtinga našlė!

Du profesionalai atpažįsta vienas antrą, atvirai išsiaiškina ir draugiškai išdiskutavę savo įdomų verslą, pasižada viską užmiršti ir mylėti amžinai vienas kitą. Deja, sunku pašalinti rūpestingai įsigytą gabumą ir tokius pelningus įpročius. Nei vienas, nei antras negali susilaikyti, ir velniškas žaidimas eina ligi pabaigos: katras katrą, ir kaip, ir kodėl, ir kad tik greičiau. Baigiasi pesimistiškai, ir kadangi abu varžovai lygiai gabūs -- abiejų susinaikinimu.

Harvey vaidino pasigėrėtinai, jo partnerė E. Stritch kiek silpniau. Abu vaidmenys labai dė-

kingi aktoriam, nes teikia gausybę progų parodyti savo įvairiapusiškumą. Kartu ir nedėkingi, nes žmogaus žudymo tema ir nuolatiniai mėginimai šį amatą scenoje praktikuoti sunkokai begali išlaikyti veikalo herojam žiūrovo simpatiją. O jau senovės graikai žinojo, kaip ji reikalinga.

Pati komedija -- sceniška, kondensuota, intriguojanti, tačiau jos literatūrinė vertė visai liesa. Bet gal New Yorko barakūdėms toksai žmogiškosios poezijos trūkumas nebus kliūtis įsi-

gyventi į šio danse macabreپردەتą ir be abejo klaidingą prasmę, kurią komedijos autorius primygtinai veda nuo pat pirmosios scenos. Žmonės yra veidmainiai, godūs ir žiaurūs. Jie ryja vieni kitus, kaip barakūdės. Jie nepaiešiami ir nepataisomi. Kol jie vieni kitus sunaikins...

Bet toliau, tai jau V. Meškauskio tema: pavyks ar nepavyks atominis nusiginklavimas? Užvažiūnos sovietų tankas prie Berlyno amerikony sunkvežimiu ant uodegos, ar neužvažiūnos?

DABAR LAIKAS SIŪSTI SIUNTINIUS ŠVENTĖMS JŪSŲ GIMINĖMS IR DRAUGAMS LIETUVOJE

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį ----- Licensed by V. O. Vnesheposiltovg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Ave. ----- AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th St. ----- CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Ave. ----- EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave. ----- DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant St. ----- CH 9-6245
- BOSTON, Mass. — 271 Shawmut Ave. ----- LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 W. Broadway ----- 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 322 Fillmore Ave. ----- TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave. ----- BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted St. ----- WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Rd. ----- TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7390 Michigan Ave. ----- VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N. W. GL 8-2256
- HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ----- TO 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave. ----- Tel. 233-8030, 246-0215

- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ----- ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Ave. ----- RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 555 Neppenhan Ave. ----- GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th St. ----- FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave. ----- BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ----- LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main St. ----- MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market St. ----- GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St. ----- HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2676 Sutter St. ----- FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John St. ----- PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St. ----- SW 8-2868

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprėngsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai. MANHATTAN marškiniai. LEE ir DISNEY skrybėlės.

Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuostimčių! Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

ROBERT RAID

47

Tamsoje spinksi cigaretės. Gatvėje girdisi aiškūs tvirti žingsniai. Rusai žyguoja per miestą. Tolumoje tarsi požeminis griaustinis. Tai vokiečių artilerija.

Baigiu savo istoriją. Šalia savęs girdžiu tik dažną Silvijos kvėpavimą. Atsiliepia Justas:

-- Tiesiog kaip stebuklas!

Ir Tomas įsiterpia:

-- Ir kaip tu aiškini, kodėl jie tave paleido?

Atsiremiu į sieną.

-- Visai nenuostabu. Geri nervai, nuojauta, gudri vaidyba ir

-- laimė! Į patį reikalą židriu taip: rusai bet kokia kaina norėjo mūsų pogrindžio sąjūdį likviduoti. Daug mūsų žučių -- vyrų ir moterų, bet jie visi tylėjo. Mane gi jie sekė jau ilgoką laiką. Ir aš tai žinoju. Pradžioje vaidinau komediją, ir, atrodo, mano kaukė buvo tokia puiki, kad rusai paaiškė mane visai nepavojingu. Ir tik vėliau dasiprotėjo, kad aš tik vaidinu. Dėl to NKVD man pridavė daug didesnės reikšmės, negu iš tikrųjų jos turėjau. Ir kaip tik tyčiomis savo iššaukiančiais poelgiais sukoncestravau NKVD dėmesį į save ir jį atitraukiau nuo kitų. Suimtas aš irgi tylėjau, bet tuoj pastebėjau, kad rusai žūtbūt norėjo iš manęs išgauti informacijų. Tada vėl pradėjau vaidinti komediją, perdėta prisistatydamas nepaprastai

svarbiu laisvės sąjūdyje ir net patį ypatingą įgaliotinį iš Maskvos įtikinau. Jis tiesiog karštingai norėjo žinių ir buvo pasirėngęs -- aišku, tik tariamai -- bet kokią kainą už jas sumokėti. Matote, aš niekada nebūčiau išėjęs gyvas, jeigu kiti prieš mane nebūt mirdami tylėję: Ulo, išlaikęs bestiališkus kankinimus, Alfas, pats nusiūžęs, kad nepasidarytų išdaviku, negyvai užkapotas Vilu, Arno, kuris kankinamas žaipėsi iš budelių ir net turėjo jėgas per langą iššokti, Oskaras, kuris gynėsi iki paskutinio šovinio, paskui sunaikinęs siųstuvą ir sudeginęs visus dokumentus paskutinę kulipką sau paleido į galvą, Voldi, apie kurio mirtį mažiausiai žinoje, bet jo mirtis turėjo būti ypatingai klaidi, Erika, savo mirtį suradusi šlyfšteinienės kankinimo laboratorijoje. Jie visi neprasitarė ir NKVD žinojo, kad ir aš tylėsiu. Tokiu būdu naujas žmogus bandė prieti prie manęs nauju metodu ir aš jį tai reagavau, kaip ir jis tikėjosi. Elgiausi taip, kad būtų kuo labiausiai patikima. Ir taip jie mane išleido, žinoma, aštriosioj apsaugoje. Bet gi rusai nē juste negalėjo nujausti, kad aš tiesiog raiđiška į žemę prasmegsiu. Juk jie negalėjo mūsų senamiesčio taip gerai pažinti, kiek aš jį pažįstu. Jie skaitėsi su tuo, kad juos nusivesiu tiesiog į mūsų štabą. Jeigu taip būtų buvę, jie po to mane vėl būtų suėmę ir, aišku sušaudę. Ir pakeitę jeigu tik būčiau bėgęs, mano "šešėliai" būtų tiesiog vidury gatvės nudobę. Ypatingai NKVD nerizikavo, bet tik jų apskaičiavimas buvo klaidingas!

Kiek laiko tylime. Paskui Tomas:

-- Turėjai praeikelti gerus nervus, Robertai!

-- Teisingai!

Silvija prisiliečia mano alkūnės

-- Esate dar ligonis, Raidai. Turėtumėt saugotis!

-- Nėra laiko ligoms, Silvija! Be to, esu gana sveikas.

Guilime ant grindų pasitiesę dekius. Nakties tyloje girdis rusų patrulių žingsniai.

Kur mama? Kur Elfi?

(Bus daugiau)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI rankraščiams paskutinė data 1964 m. kovo 31 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinosraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinosraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiu įteikti data: 1964 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant priedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1964 m. Dirvos pavasario šventėje. Konkursą skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetu rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti. Jos sudėtis ir vieta bus paskelbta Dirvoje vėliau.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS

Korp! Fraternitas Lituanica paminėjo 55 m. sukaktį

Lietuvių Gydytojų Korp! Fraternitas Lituanica nariai lapkričio 17 d. buvo susirinkę dr. Leonardo Plechavičiaus rezidencijoje, Yonkerse, N.Y., paminėti korporacijos 55 metų gyvavimo sukaktį ir aptarti būdus bei priemones, kaip korporacijos nariai galėtų galimai daugiau prisidėti prie išeivijos lietuvių kultūrinio gyvenimo ir prie savo Tėvynės išlaisvinimo.

Pirmininkas dr. Vladas Ingelevičius atidarydamas suvažiavimą savo žodyje priminė, kad korporacijos nariai pagal tradiciją visuomet stengiasi į savo suvažiavimus atvykti. Net I-o Pasaulinio karo metu sugebėdavo tai įvykdyti, nežinot, kur jie bebūtų. Jis apgailestavo, kad negailėstinga mirtis mažiausiai korporantų eiles, kvietė tylos minute pagerbti mirusius narius ir ilgiau sustoję apibūdindamas neseniai mirusį narį prof. dr. Povilą Stančią.

Po mirusių pagerbimo ir visos eilės sveikinimų, Vilijus Bražėnas iš Stamford, Conn. skaitė paskaitą tema "Kovos už laisvę visuotinumą". Prelegentas nurodė vis didėjantį komunistinio infiltravimo pavojų Amerikos vadovaujamuose sluoksniuose ir pabrėžė, kad kovai su šia neigrove dabartinis metu daugelis organizacijų susijungė į Antikomunistinį Frontą. Jis pabrėžė, kad tuo klausimu leidžiama labai daug literatūros, sukuria skatinio išeivius lietuvių gydytojus susipažinti.

Diskusijose dr. B. Matulionis atkreipė dėmesį į kai kurių laikraščių išeivijoje daromą žalą Lietuvos vadavimui bylai ir, neaišku, -- sakė jis, -- ar ta mūsų spauda už pinigų ar iš nesuipratimo tarnauja okupantui.

Dr. V. Ingelevičius nurodė, kad nežinot, kokia JAV valdžia bebūtų, vistiek jos sprendimai, atrodo, kažkokios užkulisinės jėgos diktuojami ir jie nėra palankūs Lietuvos klausimo reikalui.

Dr. Vaclovas Paprockas užakcentavo, jog kiekvieno susipratimo lietuvių prievolė šiuo metu yra įsijungti į pavergtos Lietuvos gyvenimą. Jis nusistebėjo, kad mūsų vadovaujami organai nepareiškia aiškaus nusistatymo netgi tos spaudos atveju, kuri mums perša bendradarbiavimą su okupantu. Tačiau pavienių Lietuvos reikalų gynėjų mes randame ir ten, kur mažiausiai galime tikėtis ir jis paskaitė laišką, rašytą jaunulio Antano Sniečkaus, čia gimusio ir augusio, tarnavusio JAV kariuomenėje, niekad nemačiusio Lietuvos, bet gi besisielojančio savo tėvų žemės reikalais, labiau gal būt nei kai kurie nukentėję nuo bolševikų okupacijos išeiviai.

Dr. V. Paprockui pasiūlius, kiekvienas suvažiavimo dalyvis įsipareigojo iki Naujų Metų parašyti laišką Lietuvos bylos gynimo reikalui savo senatoriui ar kongresmanui ir teksto nuorašą atsiųsti valdybai.

Suvažiavimo dalyviai nutarė kiekvienais metais suvažiavimų proga paskirti tam tikrą sumą pi-

nigų vargstantiems broliams sušelpiti ir sekančiais metais ruošti visuotiną suvažiavimą New Yorke pasaulinės parodos metu su iškilmingu pobūviu.

Be to, korporacijos nariai, didžiai vertindami kiekvieno lietuvių pastangas savo tautos labui, įgaliojo Korp! Fraternitas Lituanica valdybą pasveikinti rašytoją kan. Mykolą Vaitkų ir ilgametį Amerikos Lietuvių Tarybos darbuotoją ir Naujųjų redaktorių dr. Pijų Grigaitį jų aštuoniasdešimt metų proga, PLB pirmininką Juozą Bačiūną, Nepriklausomos Lietuvos redaktorių Joną Kardelį ir bibliografą Knygų Lentynos redaktorių Aleksandrą Ružanec-Ružancovą, at-

šventusius savo septyniasdešimtąjį gimtadienį ir didžiausią gyvenimo dalį paaukojusius lietuviškam darbui.

Korporacijos valdyba įpareigota išsiųsti apie 60 tautiškais motyvais atvirukų savo nariams, išsišklaidžiusiems po visą pasaulį.

Į Korp! Fraternitas Lituanica valdybą išrinkti: dr. Vladas Ingelevičius, pirm., dr. Vaclovas Paprockas, sekretorius ir dr. Antanas Snieška inžinierius.

Po oficialiosios dalies visi suvažiavimo dalyviai buvo pavaišinti ponios Plechavičienės, P. Legeckienės ir k. rūpesčiu paruoštomis vaišėmis.

E. Čekienė

Nepasitenkinimas A. Stevensono akcija Jungtinėse Tautose

Antanas Sniečkus, Amerikoje gimęs veiklus jaunosios lietuvių kartos atstovas, gyv. Brooklyne, N. Y., parašė jau antrą laišką JAV ambasadoriui prie JTO A. Stevensonui, pareiškdamas savo nepasitenkinimą JAV delegacijos pasyvumu. Laiško nuorašus jis pasiuntė ir didžiajai New Yorke spaudai bei senatoriams Keating ir Javits.

Šio laiško turinys išreiškia aiškų nepasitenkinimą atsakymu į pirmąjį laišką.

A. Sniečkus savo atsakyme rašo: --

"Laiške, rašytame spalio 25 d. atkreipiau Tamstos dėmesį ir pareiškiau nepasitenkinimą, kad JAV misija prie JTO neseikminčiai kovoja su sovietų propaganda, nukreipta prieš tariamą Vakarų kolonizuotų kraštų išnaudojimą.

Tame laiške aš klausiau, kodėl JAV delegacija neranda galimū užklausti Sov. Sąjungą, kada ji numato išlaisvinti Pabaltijo tautas, pavergtas Stalino, tuo sovietinės propagandos antplūdį nukreipiant į juos pačius. Toliau nurodžiau, kad naudojant Lietuvą, Latviją ir Estiją, kaip pirmuosius rusų kolonializmo pavyzdžius, būtų galima pradėti priešpuolį komunistinei propagandai, kartu suteikiant moralinę paramą pavergtiesiems.

Ann Kennedy, Public Affairs Officer, atsakydama į mano laišką, pareiškė, kad Pabaltijo valstybių laisvė JAV rūpi ir JAV reprezentantams prie JTO, tačiau -- "Šiuo metu, atspalaiduojant įtempimui tarp Rytų ir Vakarų, mūsų tokio pasmerkimo pakartojimas sulėtintų nusi-ginklavimo klausimų išsprendimą ir neatrodo, kad tai pakeistų rusų politiką jų kontroliuojamų tautų atžvilgiu".

Toks atsakymas sužadina naujus klausimus.

Rašančiam nėra žinoma, kada laike paskutiniųjų penkių metų JAV misija prie JTO pasipriešino viešai generalinėje Ansamblėje Lietuvs, Latvijos ir Estijos aneksijai. Jeigu šiuo metu mūsų misija nen-

ri pakenkti dabartinėms deryboms su rusais, tai gal būt mūsų misija teiks apšviesti šio laiško autorių, koldos deklaracijos buvo padarytos Pabaltijos Valstybių klausimu JTO anksčiau. Mane domina dar sekantis klausimas: kodėl mes viešai esame taip susirūpinę nepažeisti dabartinės "Maskvos dvasios", kai Maskva tebeignoruoja bet kurią "Dvasią" kaip kad buvo ir praityje. Paimkime kad ir du paskutiniuosius įvykius: Autobahn'o incidentą ir areštavimą profesorius Frederick Barghoorn išpūstu špionažo kaltinimu. Be to, atrodo, kad Ann Kennedy laišką prieštaraujama: iš vienos pusės ji pareiškia, kad JAV misijai rūpi Pabaltijo tautų laisvė, iš antros, ji aiškiai pasisako, kad šiuo metu nieko negalima daryti. Rašančiojo manymu, simpatija be akcijos yra nebalansuota lygtis ir retai, jeigu iš viso tas gali įvykti, gali atsiekti pageidaujamo rezultato.

Atvirai pasakius, rašančiojo nuomone Ann Kennedy atskymas gali būti įtrikuotas į terminą "appeasement", kurį naudoja šios administracijos Washingtono kritikai. Nuoširdžiai tikimasi, kad ateities akcija JAV misijos prie JTO gal būt įrodys, kad šis mano įtarimas yra klaidingas."

A. Sniečkus.

NAUJAS LEIDINYS

Spalio mėnesį Sidney, Australijoje, pasirodė pirmas numeris naujo informacinio magazino anglų kalba, vardu "NEWS DIGEST - INTERNATIONAL". Leidėju pasirašo A.L. Information Alliance, Gaila, kad žurnale nepačiuodamas pilnas ir aiškus tos institucijos vardas. Taip pat nėra ir redaktorių pavardžių. Rintam leidiniui būtų geriau duoti aiškų pavadinimą apie save.

Tačiau pats leidinys yra labai geras, įdomus ir naudingas Australijos ir Pacifiko kraštų angliskai mokantiems skaitytojams, laikraščiams bei kitiems, sekantiems Sovietų Rusijos ir jos

VIRŠUJE: Korp. Fraternitas Lituanica nariai švenčiant 25 metų sukaktį Kaune Karo Muziejuje. Daugelis jų jau mirę arba buvo ištremti Sibire, bet dar yra nemažai gyvų, kurie lapkričio 17 d. buvo susirinkę Yonkerse, N.Y.

pavergtų tautų padėti ir norintiems geriau pažinti sovietinį imperializmą. Jei Alliance, kaip pasisakoma žodyje skaitytojams, išgalės tokį žurnalą pastoviai leisti kas trys mėnesiai ar net dažniau, ji atliks didelį ir sunkų darbą, nepaprastai naudingą savo zonos visuomenei geriau supažindinti su tikruoju komunizmo veidu ir grėsme.

Šiame 66 puslapių leidinyje sudėta daugybė pranešimų, statistikų, laisvųjų pabaltiečių ir kitų satelitinų kraštų spaudos ištraukų apie gyvenimą už geležinės uždangos ir žinomų rašytojų straipsnių apie komunizmą. Atrodo, kad prie šio žurnalo leidimo ir ruošimo labai aktyviai yra prisidėję Australijos lietuviai. Yra daug informacijų Lietuvos reikalais, mūsų spaudos ištraukų, taip pat visa eilė Australijos lietuvių biznio įmonių leidinių yra parėmusios savo skelbimais.

Teisingai daro redaktoriai, nesikreipdami pirmiausia į pabaltiečius, vengrus ar kitus emigrantus iš už geležinės uždangos leidinį prenumeruoti, nes tokie skaitytojai jame neberas tojų daug ko naujo. Toks leidinys yra skiriamas australams ir kitiems Pacifiko kraštų inteligentijai. Ir jis tik tada turės prasmę, jeigu juos tiesiogiai pasieks. Linkėtina ištvermės ir pasisekimo.

TORONTO

* LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS TALKĄ sudarančių organizacijų pilnumo komiteto posėdis įvyko Lietuvių Namuose lapkričio 17 d. Jame buvo padaryta apžvalga nuveiktų darbų, pasidžiaugta laimėjimais ir aptarta ateities veiklos planai. Kiek ilgiau sustota prie Vasario 16-sios išvakarių minėjimo - banketo ruošimo, lėšų LNF telkimo ir dar visos eilės kitų reikalų. LNT Komiteto pirmininkas sekantiems veiklos metams išrinktas J. Česėkas.

* LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVO PARAMOS VA LDYBA lapkričio 19 d. posėdyje peržvelgdama įstaigos augimą ir jos finansinį pajėgumą, nutarė nuo 1964 m. sausio 1 d. padidinti procentą už indėlius ir sumažinti už asmenines paskolas. Už indėlius buvo mokama 4 1/4 %, o po Naujų Metų mokės 4 1/2 %. Už asmenines paskolas iki šiol reikėjo mokėti 7 1/2%, kitais metais bus imama tik 7%. Į Paramą įstojo ir priimta 178 nauji nariai.

* PARAMOS NARIŲ METINIS SUSIRINKIMAS yra numatytas kviešti 1964 m. vasario 23 d. ukrainiečių kultūros centro patalpose, 83-85 Christie St. Patalpos pakankamai erdvi, galinčios lengvai talpinti didesnį atsilankiusių narių skaičių.

START A Cleveland Trust CHRISTMAS ACCOUNT NOW!

SAVE ALSO FOR

- Education
- Insurance
- Home
- Automobile
- Vacation
- Taxes

Every Other Week

DEPOSIT... HAVE

\$200 25 TIMES... \$50

\$400 25 TIMES... \$100

\$1000 25 TIMES... \$250

WE WELCOME YOUR SAVINGS

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Svarbus pranešimas siuntinių į Lietuvą siuntėjams!

Artinasi Kalėdos, dabar yra pats laikas siuntinius siųsti, kad jie Lietuvoje šventėm būtų gauti.

Viena iš patikimiausių Amerikoje siuntimo firmų yra licenzijuota bendrovė Cosmos Parcel Express Corporation, per kurią siuntiniai yra betarpiiai siunčiami tiesiai į Vilnių.

Šios bendrovės du lietuviški skyriai randasi Chicagoje: 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864 Chicago 8, Ill.; 2439 West 69th St., tel. WA 5-2737 Chicago 29, Ill.

Siųsdami per tas lietuviškas įstaigas siuntinius, Jūs esate pilnai garantuoti, jog siuntiniai bus tvarkingai supakuoti, tuoj pat išsiųsti tiesiai į Lietuvą ir pasieks gavėją po 5-6 savaitių.

Ten pat didžiausias pasirinkimas, urmo sandėlio kainomis visų medžiagų ir prekių kurios tinka siuntimui.

Cosmos įgaliotu atstovu Chicagoje yra Edvardas Žukauskas.

Šitoje firmoje pradėjo taip pat dirbti, ilgą laiką toje srityje dirbęs ir siuntinių siuntėjams žinomas Vytautas Žukauskas.

Taigi visais siuntimo ir informacijų reikalais kreipkitės pamintu adresu 2439 W. 69 St., tel. WA-5-2737 arba 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864. Būsime tikrai kuo geriausiai aptarnauti ir pilnai patenkinti.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriko baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams.

Dovanai sudaromi specialistų dekoforatorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTORY 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą ir ketvirtą. nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadeniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

KALBOS KERTELĖ

Rašo STEPAS VYKINTAS

Atmintis ar atminimas

Dažnai šie du žodžiai spaudoje, leidiniuose, skelbimuose ir viešose kalbose yra vartojami netiksliai. Pvz. skelbiama taip: "Rengiamoji akademija kun. L. Gronio atminimui". Kas yra atmintis? "Lietuvių kalbos vadovas" taip skiria atmintį nuo atminimo: "Atmintis, -ies 3b, atminimo galia (vok. Gedächtnis): jo silpna atmintis, menkos atminties žmogus, vaikas turi gerą atmintį". "Atminimas, -o 2, vok. Andenken: stato paminklą tėvo atminimui, arba: tėvui atminti, ne: atminimui". Dar ryškiau šias dvi sąvokas skiria Lietuvių Enciklopedija. "Atmintis terminas apima visą grupę psichinių funkcijų, kurioms padedant individas gali palaikyti įvairius patyrimus, juos atgaminti ir reikale panaudoti. Kai kurie autoriai, ypač Aristotelis, mėgino atminties sąvoką susiaurinti, priskirdami jai tik pasyvias, tarsi "sandėlio" funkcijas, o aktyviosios funkcijos buvo priskiriamos atskirai galiai, kurią vadino reminiscencia. Naujoji psichologija atminčiai priskiria ne tik pasyvias, bet ir aktyvias ypatybes". Toliau rašoma apie optinį, akustinį, motorinį ir mišrųjį atminties tipą. Taigi, labai aiškiai skiriama atmintis nuo atminimo. Apie atminimus LE taip rašoma: "Atminimai (atminas, atminėlis) mirusiųjų pamėnėjimas bendromis vaišėmis, išmaldomis, pamaldomis. Per amžius išlikęs paprotys, seniau susijęs su vėliu kultu, bet ir kirkščių nepašalinamas, tik su derintas (šv. Ambrosius, šv. Augustinas) su jos mokslu apie pomirtinį gyvenimą ir mirusiųjų bei gyvųjų bendravimą, tad nuo II-III a. sujungtas su pamaldomis už mirusius. Iš to matome, kad senovės lietuviai labai skyrė atminimą nuo atminties.

Tiesa, romėnai neskyrė šių dviejų sąvokų ir jas išreikšdavo bendru žodžiu "memoria". Tačiau lietuviai yra tikslesni ir šias dvi sąvokas skiria. Kun. L. Gronio atmintis kartu su jo mirtimi neveikia, paliko apie jį tik atminimai...

PROZAIKAS AR PROZININKAS?

Lietuvių kalbos vadove yra įtrauktas į mūsų kalbos žodyną "prozaikas, -as 1, prozos rašytojas". Darybos požiūriu, mano nuomone, šis žodis yra blogai, ne pagal lietuvių kalbos dvasią, padarytas. Priesaga -- ininkas lietuvių gyvojoje kalboje pažymi profesiją, amatą, verslą, konors puoselėjimą ar palinkimą į ką, pvz.: darbininkas, ūkininkas, dailininkas, kalbininkas, valdininkas etc. Taigi ir rašytojas, kuris puoselėja prozą, yra prozininkas, o ne prozaikas. Juk iš dramos, lyrikos nekuriame žodžių draimaiškas, lyraiškas, bet dramaturgas, lyrikas, galėtume pasakyti ir dramatininkas, lyrikininkas. Todėl ši nevykusi "prozaiko" kalbos darinį siūlyčiau pakeisti į "prozininką". Tai atitiks lietuvių kalbos darybos ir kūrybos dvasią.

"ELTOS" KALBA IR RAŠYBA

Vilko Vykdomosios Tarybos Informacijos Tarnyba leidžia "Eltos Informaciją". Jomis naudojasi viso laisvojo pasaulio lietuvių spauda. Todėl "Eltos" kalba ir rašyba turėtų būti pavyzdinga. Deja, visą laiką skaitydamas "Eltą", jaudinuosi dėl jos kalbos ir rašybos netobulumų. Šit 45(542) nr. rašoma: "Neseniai amerikiečių žurnale "Newsweek" buvo rašinys, kuriame buvo tvirtinama, kad naujai ruošiamoje Sovietų Sąjungos konstitucijoje esą numatyta atskirų respublikų savistovumą likviduoti ir kraštą sujungti", atskiriant

CICERO LITUANISTINEI MOKYKLAI REIKALINGA PARAMA

Besiartinant lapkričio 30 d. tradiciniam Cicero Aukšt. Lituanistikos Mokyklos parengimui, mokyklos tėvų komiteto pirm. Steponas Ingaunis pareiškė, kad, šiais metais mokyklą lanko 69 mokiniai. Pagal Cicero ir apylinkių lietuvių šeimų skaičių, procentas yra gana didelis, daugiau negalima ir tikėtis.

Dauguma tėvų yra rūpestingi ir supratus mokyklos reikalingumo pasireiškia labai aktyviai, bet reikia pripažinti, kad dalis tėvų galėtų būti daugiau suinteresuoti šiuo reikalu ir būti pareigingesni.

Didžiausias tėvų komiteto rūpestis yra mokyklos išlaikymas, t.y. mokyklos finansiniai reikalai. Didėjant mokinių skaičiui, didėja ir mokyklos išlaidos. Reikalingas didesnis mokytojų skaičius. Šiais metais būtini išlaidų numatoma apie 3200 dol. Mokestis už mokslą sudaro tik 1300 dol. Likusi suma reikia sudaryti koku kitu būdu. L.B. Cicero ap. v-ba remia mokyklą tiek, kiek gali. Didžiausią dalį išlaidų dengia mokyklos bičiulių ratelis, kuris buvo suorganizuotas užpėretais metais. Reikia pastebėti, kad bičiulių ratelį sudaro dauguma jau šiame krašte gimusių lietuvių, kurie nors ir nematė Lietuvos, be nepaprastai nuoširdžiai jungiasi į tą svarbią darbą. Didelę moralinę ir materialinę paramą mokyklai gauna iš prelato ALBAVIČIAUS, kuris duoda mokyklai patalpas ir rūpinasi visais mokyklos reikalais. Dalį pajamų gauname iš kiekvienais metais rengiamo tradicinio mokyklos vakaro.

Tėvų komiteto, kurį sudaro St. Ingaunis, B. Skorubskienė, S. Žemaitienė, E. Ališauskas, V. Galvydis, A. Žukauskienė ir A.

Reivytytis, džiaugsmas ir atlyginimas už visą darbą yra tas, kad Cicero ir apylinkių lietuvių tarpe reikišiasi vis didesnis susidomėjimas mokykla, ką rodo kasmet vis didėjantis mokinių skaičius. Džiugu, kad mokykla turi tokių pasiaukojančių mokytojų, kurie už mažą atlyginimą jau eilę metų dirba su mūsų mokykla. Daug

pasišventimo yra parodęs buvęs ilgametis mokyklos direktorius kun. P. PATLABA, dabartinis direktorius rašyt. C. GRINCEVIČIUS ir mokytojai: Babrauskas, Ašoklis, Skridulis, Bendikaitė, kun. Baltrušas, Balšaitytė ir Razminas. Ypatingo pasiaukojimo parodo mokytojas Razminas, gyvendamas toli nuo Cicero ir turėdamas visokių susiekimo sunkumų, jau kuris laikas dirba su mumis. Turim ir atsarginius mokytojus Baukienę ir Kurauską. Taip pat malonu

patirti visuomenės įvertinimą ir prisidėjimą. Tai buvo jaučiama ruošiant paskutiniuosius metus mokyklos vakarus. Visuomenė, suprasdamas reikalo svarbą, gausiai dalyvavo tuo padėdama padidinti taip reikalingas pajamas. Šiais metais lapkričio 30 dieną, mokykla ir vėl ruošia savo tradicinį vakarą. Tikimasi, kad visuomenė ir šiais metais savo skaitlingu atsilankymu parems mokyklą moraliai ir materialiai.

- vyga

GRAŽI LIETUVIŠKA KALĖDINĖ DOVANA

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖ

LIETUVOS KANKLĖS

Keturiolika mėgiamų lietuviškų melodijų: Pas močiutę augau, Supinsiu dainužę, Sveikas Jėzau, Sėjau rūtą, Stoviu aš parimus (Partizanų daina) ir kt.

Kaina (USA): Stereo \$4.95; Hi-Fi \$3.95

Užsisakant prašome pinigų siųsti:

Tautinis Kanklių Ansamblis

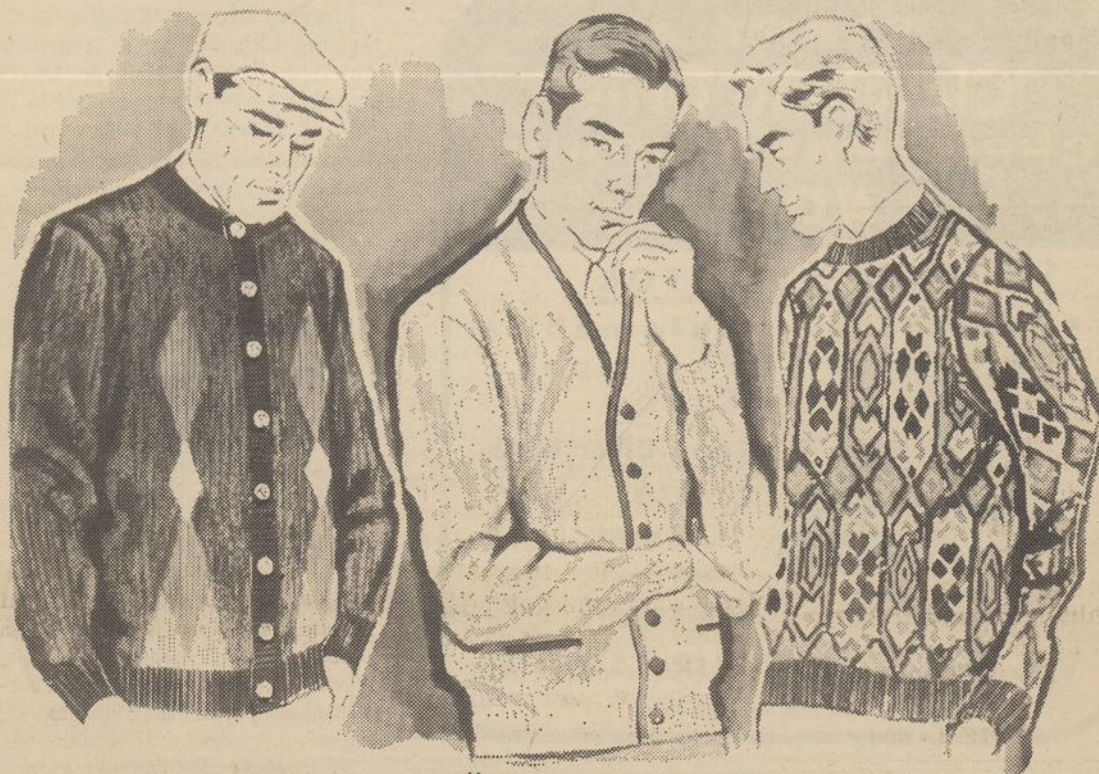
19700 Renwood Avenue, Euclid, Ohio 44119

Clevelande plokšteles galima įsigyti Dirvoje

EAGLE STAMPS PADIDINA TAUPYMĄ VISOSE 4 MAY CO KRAUTUVĖSE!

MAY'S DOWNTOWN ON THE HEIGHTS FAIRMATOWN SOUTHGATE **BASEMENTS**

Nepaprasta proga dovanoms įsigyti!

\$35,000 IŠPARDAVIMAS!

VISAME KRAŠTE SKELBIAMI

JEI BE TRŪKUMŲ \$8.95 IKI \$22.50

ŽINOMŲ GAMYKLŲ VYRAMS

MEGZTUKAI

SUTAUPYKIT 1/2 IR DAUGIAU IKI

nuo "jei be trūkumų" kainų

6.99

PASIRINKIMAS ŠIŲ MEZGINIŲ

- 75% vilnos, 25% orlono akryliko
- 85% vilnos, 15% mohairo
- 85% vilnos, 15% orlono akryliko
- 100% skalbiamos avies vilnos
- 85% vilnos, 15% alpako
- 100% vartotos Shetland vilnos
- 100% orlono akryliko
- 100% importuotos alpakos
- 100% audinių vilnos
- Ir daugelis, daugelis kitų.

PASIRINKIMAS ŠIŲ STILIŲ

- ★ STAČIOMIS APYKAKLĖMIS ★ AUKŠTOMIS APYKAKLĖMIS
- ★ V-APYKAKLĖMIS ★ UŽTRAUKIAMU PRIEKIU KARDIGANAI
- ★ SU SAGOMIS KARDIGANAI

Mes patikrinome šimtus šių aukštos kokybės megztukų ir neradome nieko, kas pakenktų dėvinčiųjų puikiai išvaizdai! Pasirinkite įvairius stilius su sagomis, užtraukiamus, stambiai aukštus, megztus su papuošimais, kontrastingomis spalvomis ir lygių spalvų.

DYDŽIAI: 36 iki 46 arba mažai, vidutiniai ir dideli.

BASEMENT MEN'S FURNISHINGS DEPARTMENT...
THE MAY COMPANY, DOWNTOWN AND BRANCHES

Dail. Aleksandros Vitkauskaitės - Merker veikla

Dail. Aleksandra Vitkauskaitė -Merker gyvena netoli New Yorko, Teaneck, N.J., ir ten sėkmingai reikišiasi įvairioje veikloje. Ji nuolat dalyvauja įvairiose parodose, o dabar įsijungė į miesto kultūrinę veiklą.

Keli miesto kultūrininkai sukūrė įstaigą -- Fine Arts Commission of Teaneck, N.J. Dail. A. Vitkauskaitė-Merker yra viena iš pirmųjų narių. Tos įstaigos tikslas yra padėti visų sričių vietos menininkams, kad jie turėtų progos pasirodyti.

Rugsėjo 22 Fairleigh Dickinson universiteto patalpose buvo suorganizuota tapybos ir skulptūros paroda. Prie jos dar buvo prijungtas baletas, dramos skaitymas, opera, koncertai ir liaudies dainos. A. Vitkauskaitė-Merker padėjo parodos organizavimo komitetui ir parodoje dalyvavo su vienu tapybos kūriniu "Vasaros pabaiga".

Dabar organizuojamas meno festivalis. Lapkričio 17 buvo koncertas, kitą mėnesį bus opera ir dailės paroda, prie kurios orga-

nizavimo prisideda ir dail. A. Vitkauskaitė-Merker. Yr numatyta ir tautinių šokių pasirodymas. Dailininkė nori pakviesti lietuvių šokėjus į Teaneck.

Modern Artists Guild ketvirtoje metinėje parodoje dailininkė išstatė tris savo aliejinės tapybos paveikslus: Prieš audrą, Audra, Po audros. Paroda atidaryta lapkričio 10 ir tęsis iki lapkričio 27, 211 Essex St., Hackensack, N.J. Ta pati dailininkų draugija gruodžio 8 - 20 d. rengia parodą WHMA, 5 Ave, ir 92 St., New Yorke. Dailininkė prisideda prie parodos organizavimo ir dalyvaus su vienu paveikslu "vasaros pabaiga".

Dailininkė norėtų, kad atsilieptų artimesnės lietuvių tautinių šokių grupės su įvairiais pasiūlymais, ar būtų galima surengti lietuvių tautinių šokių pasirodymą Teaneck, N.J. Tada ji konkrečius faktus pranešų Fine Arts Commission valdybai. Jos adresas: Mrs. A. Merker, 542 Beverly Rd., Teaneck, New Jersey.

Aleksandra Vitkauskaitė - Merker

Prieš audrą...

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* RYŠIUM SU PADĖKOS DIENA lapkričio 28 d., Dirva nepasirodys penktadienį, lapkričio 29 d. Po Padėkos Dienos sekantis Dirvos numeris išeis gruodžio 2 d., pirmadienį.

* DAILININKAS K. ŽOROMSKIS iš New Yorko praeitą savaitę lankėsi Clevelande. Lydimas J. Mikonio lankėsi Dirvos redakcijoje, o susipažinęs su Čiurlionio Ansamblio namais, nutarė atvykti kovo mėn. pradžioje su savo meno darbų paroda.

* KOVAI SU VĖŽIO LIGA sąjungos centrui (The American Cancer Society) Clevelande reikalingi savanoriai pagelbėti raštinėje.

Savanoriai - savanorės prašomi kreiptis į Mrs. Crawford tel. CH-1-1177.

IŠNUOMOJAMAS 5 KAMBARIŲ BUTAS

virš Superior Savings & Loan Assn. patalpų, East 68 ir Superior Ave. kampas.

Teirautis telefonu:
HE 1-2497

Reikalinga moteris

Joe Portaro grožio saliono valymui. 6 dienos per savaitę, 6 val. per dieną. Atlyginimas apie 50 dol. savaitėi. Privalo kalbėti angliškai.

Teirautis tel. LI 1-9191

Parduodamas namas

East 74 gt. prie St. Clair, vienos šeimos, 6 kamb., gaso pečius, A-1 stovyje. Privalo parduoti, kad sutvarkytų palikimą. Įmokėti 2,000 dol. Iš karto galima naudotis.

GLOBOKAR REALTY
986 E. 74 gt.
HE 1-6607

Visai naujas, už 3 savaitę galite keltis apsigyventi. 2 mieg. apatiname aukšte, 2 — viršutiniame. Moderniškas namas, netoli naujojo kelio.

Prie Naujosios parapijos

6 kamb. namas, rūšys, garažas. Labai tvarkingame ir švariame stovyje. Prašo tik \$16,900.

Komercinis pastatas, 17 metų senumo, E. 185 gt., 2 krautuvės, 3 patalpos įstaigoms ir gyv. butas. Gerai prižiūrėtas.

Norintieji pirkti ar parduoti namus, prašomi atvykti ar paskambinti.

EAST SHORE REALTY

Juozas Mikonis — Realtor
United Multiple Listing Service
780 E. 185 gt.
IV 1-6900 ar KE 1-2190

Čiurlionio vyrų choras sugiedojo himnus ir maldą Lietuvos kariuomenės šventės minėjime Clevelande

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS CLEVELANDE

LVS Ramovės Clevelando skyriaus surengtas kariuomenės minėjimas praėjo Ameriką ištiklusio tragiškojo įvykio ženkle. Niekas iš gausiai atsilankiusių į šv. Jurgio parapijos salę lapkričio 23 d. nenustebė, kai K. Budrys, Ramovės Clevelando skyriaus pirmininkas, atidarydamas minėjimą pranešė, kad programą tenka pakeisti ir pritaikyti momentu nuotakai.

Minėjimas buvo pradėtas susikaupimu ir maldą už žuvusį JAV

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

East Cleveland

2 šeimų, 5-5, rūšys po visu namu, 2 gazo pečiai, 2 garažai, palikimas, prašo \$16,900. Duokit pasiūlymą!

1 šeimos, 4 mieg. kambariai, geras gazo pečius. Netoli Show High mokyklos. \$13,500.

Nottingham

1 šeimos, 9 kambariai, 2 vonios, naujas rūšys po visu namu, moderni virtuvė, sklypas 40 x 160, \$14,800. Šalutinė rami gatvė iš Nottingham Rd. Geras susisiekimas.

Šv. Jurgio parapijoje

1 šeimos, 8 kamb., gazo, karšto vandens šildymas, naujos durys ir langai, moderni virtuvė, 2 garažai, švarus ir gerai prižiūrėtas. Duokite pasiūlymą!

3 šeimų, 3-3-5, 2 nauji garažai, gerame stovyje. Mėnesinės pajamos \$170. Prašo \$12,500.

2 šeimų, 5-6, 2 geri gazo pečiai, variniai vandens vamzdžiai, 3 garažai. \$9800. Galite pirkti su \$500 įmoka. Paskaičiuokite! Jums duos daug kartų daugiau nuošimčių, kaip banke.

Geras, mūrinis pastatas su 2 krautuvėmis ir 3 butais ir šalia dar 2 kraut. Puikiam stovyje. Apie \$5,000 įmokėti.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir John Lorenz
13229 Superior Ave.
UL 1-6666

prezidentą J.F. Kennedy. Čiurlionio Ansamblio vyrų choras, vadovaujant R. Babickui, sugiedojo maldą -- Tėve mūsų.

Po himnų, trumpą minėjimą kalbą pasakė Ramovės Clevelando sk. garbės narys gen. K. Tallat-Kelpša.

L.B. vardu sveikino F. Eidimtas.

Atpuolus programoje numatytam Čiurlionio vyrų choro ir solistų koncertui, iš 34 programoje numatytų pasirodymų liko dar pakankamai žodinio - deklamacinio montažo, kad užtęstų programą net dviems valandoms.

Pabaigoje gražiai pasirodė šv. Kazimiero lit. mokyklos mokinių tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Kavaliūnaitės.

Penki jauni akordeonistai su bendra daina, vadovaujami J. Kazėno, svečių nuomone, galėjo turėti savo programos atsisakyti, solidarizuojant su Čiurlionio Ansamblio vyrų choru.

Poezijos montažas, paruoštas Vl. Brazulio, parodė mūsų jaunųjų studentijos atstovų jausmingą prisirišimą sklandžiam lietuvių kalbos pristatymui, naudojant lietuvių literatūrą ir savo patirtį toje srityje papildant aktyvia veikla lietuviškoje jaunimo organizacijoje.

Tai gražus ir publikos šiltai priimtas Korpi Neo-Lithuania korporantų N. Kuncaitytės, R. Gulbino, V. Stankevičiaus, B. Augustinavičiūtės nuopelnas. Be to, gražiai pasirodė H. Tatarūnas, G. Gudėnas, V. Tamulis ir jaunoji R. Burkutė.

Dailiojo žodžio ir pritaikytos muzikos pynę dailiai verpė pranešėja R. Nasvytienė.

Nepaprastai gausios programos pravedime režis. Vladui Brazuliui talkininkavo: J. Kazėnas -- akordeonistų mokytojas, dekoracijomis P. Lelys. Garsų priedus plokštelėmis tvarkė B. Rėkus, šviesų priežiūra -- Z. Dučmano.

Po programos susirinkusius svečius vaišino DLK Birutės d-jos narės, gausiai suakotomis gėrybėmis.

Sekančią dieną šv. Jurgio parapijos bažnyčioje buvo atliktos pamaldos už žuvusius karius, savanorius ir partizanus. Pamaldas laikė ir pritaikytą pamokslą pasakė kun. P. Dzegoraitis. Pamaldose dalyvavo organizacijos su savo vėliavomis, jas organizuotai lydint LVS Ramovės nariams ir skautiškajam jaunimui. Pripildytoje bažnyčioje nuotaikingai skambėjo parapijos choro vadov. Pr. Ambrazui, giesmės, papildytos choro solistų ir Juzės Krištolaitytės - Daugėlie-

nės Ave Maria. Pabaigoje buvo sugiedotas Lietuvos Himnas.

Po pamaldų, dalis susirinkusių ir skautai vyko į Lietuvį salę mūsų skautijos 45 jubiliejinį metų baigiamajai iškilmingai su-eigai. Be to, visų laukė Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Tėvų komiteto suruošti pietūs.

Kariuomenės šventės minėjimo rengėjai, įdėję daug darbo ir sutelkę gausią talką, kuriai minėjimą baigiant nuoširdžiai padėjo LVS Ramovės Clevelando skyriaus pirmininkas K. Bud-

DUONOS KLAUSIMAS PAVERGTOJE LIETUVOJE

Nepriklausomoje Lietuvoje per paskutinį dešimtmetį duoninių grūdų metinis vidurkis buvo toks: kviečiais užsėdavo 222,000 ha, ir gaudavo 3,000,000 dvg. centr. derliaus, rugiais -- 497,000 ha, -- derlius 6,592,000 dvg. centr. Tuo būdu duoninių grūdų kultūra užimdavo 719,00 ha, ir duodavo 9,592,000 dvg. centnerius derliaus per metus, arba 959,200 to. Iš to kiekio gyventojai buvo aprūpinami duona ir dar likdavo

apie 100,000 tonų pardavimui. Tiesa, kai kuriose apskrityse rugiai dar buvo naudojami kviečių penėjimui. Taigi, duoninių grūdų suvartojimu nebuvo varžomasi.

Pagal 1961 metų okupuotos Lietuvos duomenis, rugiais buvo užsėta 406,800 ha, 1959 metais, pagal patiektą statistiką, pavergtoje Lietuvoje buvo gautas pats geriausias rugių derlius -- 420,300 tonų. Pridėjus prie to kiekio kviečių derlių, reikia manyti, kad tais metais buvo prikulta apie 600,000 tonų duoninių grūdų, t.y. maždaug du trečdaliai Nepriklausomos Lietuvos derliaus.

Labai įdomius duomenis yra paskelbęs vokiečių prof. Dr. O. Mieleck, eilę metų tyrinėjęs Europos tautų mitybos klausimą. Apie Sov. Sąjungos ir Pabaltijo gyventojų (prieš II pasaulinį karą) mitybą jis patiekia tokius duomenis: Sov. S-gos vienas gyventojas per metus suvartoja 220 kg. duonos, 22 kg. mėsos, 9,7 kg. riebalų, 1,3 kg. sviesto, 90 kg. pieno ir 13,3 kg. cukraus. Vienos dienos gyventojų norma yra 2500 kalorijų. Tuo tarpu Pabaltijo (Lietuvos) vienas gyventojas per metus suvartoja -- 160 kg. duonos, 52 kg. mėsos, 14 kg. riebalų, 7 kg. sviesto, 170 kg. pieno ir 18,1 kg. cukraus. Lietuvos gyventojų dienis maisto davinys siekė 3000 kalorijų. Vadinas, prieš karą laisvo lietuvių ir Sov. Sąjungos pavergtos piliečio maisto skirtumą sudarė 500 kalorijų.

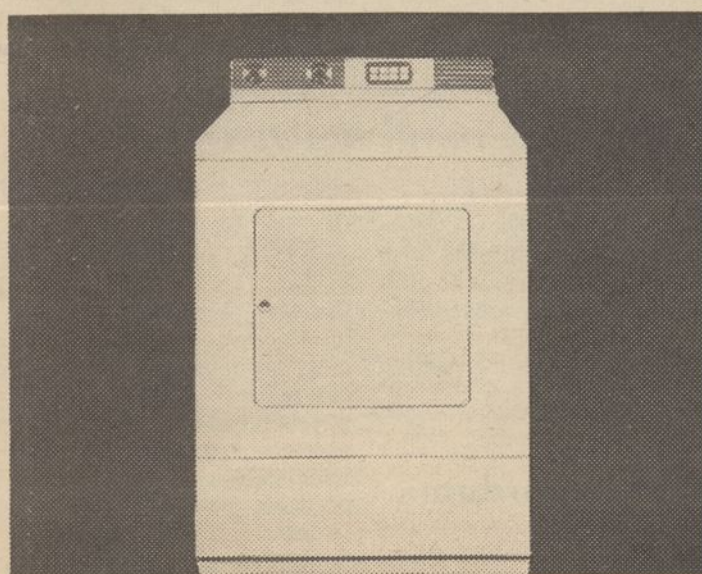
Šiuo metu Lietuvoje yra 2,711,000 gyventojų. Lietuvos gyventojams reikia 433,000 tonų duoninių grūdų.

Šių metų pavergtos Lietuvos spauda praneša, kad žiemkenčių derlius buvęs neblogas. Prileidžiant, kad jis panašus į 1959 metų derlių, tai sudarytų apie 600,000 tonų.

Pagal okupuotos Lietuvos spaudos pranešimus, šiais metais pasėta 599,000 ha. žiemkenčių. Tokiam plotui apskėti reiktų apie 119,800 tonų sėklų. Ta pati spauda praneša, kad rekvizicijos pavidale iš Lietuvos jau paimta 140,534 to. grūdų. Taigi, atskaičius sėklą ir rekviziciją, gyventojams liktų 339,666 to. O pagal ankstesnę mano apskaičiavimą reiktų 433,000 tonų. Tokiu būdu stinga 83,334 tonų.

Nėra abejonės, kad šiandieną pavergtos Lietuvos gyventojas prasčiau maitinasi, negu prieš karą. Dėl visiemis žinomų sąlygų, jis priverstas mažiau vartoti mėsos, riebalų, sviesto ir cukraus, bet turi daugiau vartoti duonos. Šiuo metu pavergtos Lietuvos gyventojas duonos suvartojimo atžvilgiu prilygsta prieškarinės Sov. Rusijos gyventojų normai, t.y. 220 kg. vienam žmogui per metus. Imant pagrindan tokią normą, pavergtos Lietuvos gyventojams reiktų 596,220 to. duoninių grūdų. O Kremliaus pavergėjai tepalik tik 339,666 to. taigi pusę reikalingos normos. Jei Maskvos raudonieji pavergėjai būtų sąžiningi, jie turėtų atvežti pavergtos Lietuvos gyventojams 256,554 to. grūdų iš importinių kviečių kontingento.

Ign. Andrašiusas.

Kai perkate naują džiovintuvą, būkite tikri, kad jis aptarnaujamas GASU

Gaso džiovintuvo dienos

Gasas džiovina 4 krovinius
už vieną kainą

(... tai 1/4 kitų priemonių džiovintuvų kainos)

More for your home, more for your money with GAS
THE EAST OHIO GAS COMPANY

EAST CLEVELAND—13515 EUCLID AT SUPERIOR

**SAVINGS
EARN**

4 1/2 %

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

**OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL 2:30 P. M.**

**SUPERIOR
SAVINGS**

**HOME AND REMODELING
LOANS**

IN TOWN OFFICE—6712 SUPERIOR AT E. 68TH

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Clevelando skautės iškilmingoje sueigoje uždaranč jubiliejinus metus. V. Pliodžinsko nuotrauka

VISAI APDRAUDOS REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstovę
PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
CLEVELAND 24

DIRVA

Nr. 136

1963 m. lapkričio 27 d.

KAS IR KUR?

Lietuvos atstovas Washingtone J. Kajeckas pareiškė užuojautą pavergtos lietuvių tautos vardu

Tragiškųjų įvykių proga Lietuvos Atstovas Washingtone J. Kajeckas pasiuntė Ponį J. Kennedy šio turinio užuojautą.

"To you and your family I respectfully extend most profound condolences on behalf of the freedom - loving but enslaved Lithuanian people, who know what it is to be victims of the darkness in the heart of man. With them, I share the absolute conviction that your beloved husband has attained an everlasting reward for a most noble stewardship, and that humanity will in time learn how to pass from darkness to light as he has done.

With deepest sympathy

Joseph Kajeckas
Chargé D'Affaires ad Interim
Of Lithuania

ATIDEDAMAS "ANTRO KAIMO" SPEKTAKLIS

Sąryšyje su neseniai įvykusia tragedija, Antro Kaimo pasirodymai yra atidėti 6 ir 8 d. gruodžio mėn. Visos ankstesnės rezervacijos nebegalioja ir tiki-

mės, kad publika nebus per daug apsunkinta paskambinant N. Stakauskienei, PR 8-6804, dėl rezervacijų naujomis datomis. Pasirodymai įvyks Hollywood Inn salėje, 2417 W. 43rd St., Chicago, Ill. 8 val. (penkt.) ir 7 val. (sekm.).

• L. S. T. Korp! Neo-Lithuania ir Lietuvių Tautinis Akademinis Sambūris Čikagoje raošia tradicinį Naujųjų Metų sutikimą naujoje, erdvioje ir puošnioje Ferrara Catering, Inc. salėje, 5609-21 W. North Ave. Svečiai bus vaišinami šaltais ir šiltais valgiais, veiks baras. Šokiams gros Čikagos Neo-Lithuanų 14 asmenų orkestras. L. S. T. Korp! Neo-Lithuania ir L. T. A. Sambūrio valdybos kviečia visus savo narius su draugais ir bičiuliais į šį Naujųjų Metų sutikimą atsilankyti. Apie staliukų rezervavimo laiką ir vietą bus paskelbta kiek vėliau.

Dainavai remti balius Detroite

Lapkričio 30 d. (šeštadienį) maždaug 7:30 v. vakaro, Armėnų Kultūriname Centre (St. John) tarp 8 ir 9 mylios važiuojant Southfield į šiaurę arba Northwestern H'way į šiaurės vakarus. (Prie įvažiavimo rasite ženklus).

Dr. Kostas Jurgėla, po įdomios paskaitos apie 1863 m. sukilimą Lietuvoje, Philadelphiaus lietuvių supažindina su leidiniais, aprašančiais šį sukilimą.

ALTS ST. LOUIS SK. SUSIRINKIMAS

Šių metų lapkričio mėnesį 30 dieną 7 val. vakaro Dutch Girl svetainės patalpose, 2100 West Main, Belleville, Illinois šaukiamas metinis visuotinis ALT S-gos narių susirinkimas. Nariams atsilankymas būtinas.

Philadelphiaus lietuvių rodo didelį susidomėjimą leidiniais apie 1863 metų sukilimą Lietuvoje, kurie buvo išstatyti apžiūrėjimui paskaitos metu.

PROVIDENCE LIETUVIŲ ŽINIOS

ĮSTEIGTA MOKYKLA

Mūsų mažos kolonijos dideli norai įsteigti šešt. mokyklą pagaliau išsipildė. Kun. kleb. V. Martinkaus pastangos, pritraukiant šeimą po šeimos iš Anglijos ir Piet. Amerikos, padidino ir mokyklinio amžiaus vaikų skaičių. Priebrėdo laikas steigti šešt. mokyklą. Buvo sunku rasti mokytojai, kurie skirtų laiko šiam kilniam darbui. Pagaliau, šias pareigas prisiėmė Katelė ir V. Kerbelis.

Mokykla veikia Šv. Kazimiero par. mokyklos patalpose, kurio- mis naudotis leidžia kleb. kun. V. Martinkus. Malonu, kad ir Šv. Kazimiero seselės pritaria šešt. mokyklos idėjai.

Tos mokyklos organizatoriai nuoširdžiai dėkoja tėvams už pri-

tarimą ir tikisi, kad pradėtas darbas bus ištesėtas ir atneš gražių vaisių mūsų kolonijai.

ŠOKIŲ VAKARAS, rengiamas skautų tėvų ir rėmėjų įvyko lapkričio 16 d. Vakare dalyvavo visi naujieji Providence lietuvių. Norėtusi matyti ir taip vadinamus "senosius" lietuvius skaitlingiau dalyvaujančius šiuose parengimuose.

Providence skautų tėvų komitetas yra dėkingas Hartfordo ir Worcesterio svečiams už atsilankymą, taip pat tėvams už aukas ir darbą suruošiant šį vakarą.

POETO KAN, MYK, VAITKAUS 80 metų sukakties minėjimas ir Providence skautų "Šešupės" ir "Laisvės Varpo" draugovių iš-

kilminga sueiga, Jubiliejinųjų metų užbaigimas, įvyko lapkričio 17 dieną po pamaldų Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Po iškilmingo vėliavų įnešimo, giedant Lietuvos himną, įprastų skautų pranešimų, J. Staričenka, "Laisvės Varpo" draugovės draugininkas, trumpoje kalboje apibūdino Lietuvos skautų įsikūrimo ir laisvoje Lietuvoje gyvavimo periodą, vėliau atsikūrimą tremtyje. Toliau pasveikino poetą kan. Myk. Vaitkų, palinkėdamas sveikatos ir jėgų tolimesniame jo kūrybiniame darbe. Trumpa kalba sveikino ir kun. kleb. V. Martinkus, o jauniausios paukštytės įteikė poetui gėlių. Taip pat buvo išpildyta trumpa programėlė, kurią atliko skautai, skautės ir paukštytės. Reikia stebėtis mergaičių pažangumu lietuvių kalboje. Prieš 2 metus, kai įsikūrė skautai ir skautės mūsų kolonijoje, sunku būtų buvę patikėti, kad tie patys vaikučiai dainuos dainą po dainos su dideliu pamėgimu.

Po to, Birutė Staričenkaitė, Rūta Rastonytė ir Viktoras Šakalys padėklamavo poetą kan. Myk. Vaitkaus eilėraščius. Iškilminga sueiga buvo užbaigta sugiedant "Marija, Marija".

Visų Providence lietuvių nuoširdi padėka atitenka pask. I. Paulauskienei, "Laisvės Varpo" draugovės draugininkui J. Staričenkai, B. Paulauskai ir Staričenkaienei už nuoširdų ir atsidėjusių darbą su mūsų mažaisiais.

E. Rastonienė

LB RAJONINIAI SUVAŽIAVIMAI

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba lietuviųbės išlaikymo bei organizacijos reikalams išdiskutuoti, kviečia LB apylinkių rajoninius suvažiavimus Chicagoje, New York'e ir Los Angeles. Į suvažiavimus kviečiami taip pat ir visi liuanistinių mokyklų mokytojai, liuanistinių mokyklų tėvų komitetų atstovai, jaunimo organizacijų atstovai, meninių vienetų (chorų, ansamblių, tautinių šokių ratorių, vaidintojų) vadovai ar jų įgaliojantys asmenys, menininkai - muzikai, rašytojai, aktorai ir kitų organizacijų atstovai.

Suvažiavimuose atstovauja LB apylinkių ir apygardų valdybų pirmininkai ar jų įgaliojantys asmenys ir po 1 atstovą nuo 25 apylinkėse registruotų narių (apygardų suvažiavimų principu). Visas kitas organizacijas atstovauja jų pirmininkai ar jų įgaliojantys asmenys ir po du atstovus nuo organizacijos.

Chicagoje suvažiavime dalyvauja visos Chicago apygardos LB apylinkės ir Detroito, Clevelando I-jį ir II-jį, Centrinės, Columbus, Omahos apylinkių atstovai, New York'e -- New Yorko, Bostono, Hartfordo, New Jersey apygardų apylinkių atstovai ir Rochesterio, Baltimorės, Buffalo, Piet. New Jersey, Philadelphiaus, Pittsburgho ir Scranton - Wilkes Barre apylinkių atstovai. Los Angeles -- Los Angeles, Phoenix, San Francisco, Seattle ir Colorado apylinkių atstovai.

Numatančios suvažiavimuose dalyvauti organizacijos, įskaitant ir liuanistinių mokyklų mokytojus, registruojasi New York'e ir Chicago suvažiavimams JAV LB Centro Valdybos pirmininko adresu: Jonas Jasaitis, 7252 So. Whipple St., Chicago 29, Illinois. New York'e, 1964 m. sausio mėn. 4-5 dienomis ir Los Angeles, 1964 m. sausio mėn. 25-26 dienomis.

Suvažiavimai įvyksta šiomis dienomis: Chicagoje, 1963 m. gruodžio mėn. 14-15 dienomis, Jaunimo centre, 5620 So. Claremont Ave., Chicago 29, Illinois. New York'e, 1964 m. sausio mėn. 4-5 dienomis ir Los Angeles, 1964 m. sausio mėn. 25-26 dienomis.

LAISVĖS KOVŲ DAINOS

ORIGINALIAS LAISVĖS KOVŲ DAINAS, išleistas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, dabar galite įsigyti per Dirvą už 5 dolerius

Likutis to leidinio, kuris iki šiol buvo įteikiamas aukojusiems LNF po 10 dol., nuo šios dienos galima įsigyti užsakius per Dirvą ir atsiuntus 5 dolerius.

Ši išimtinė teisė išplatinti leidinio likutį įgyta Dirvos leidėjams susitarus su Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdyba.

Likęs tos knygos kiekis yra nedidelis, tad paskubėkite ją įsigyti sau ir padovanoti draugams.

Užpildykite žemiau dedamą atkarpą ir, prisiuntę 5.00 dol., tuojau gausite

LAISVĖS KOVŲ DAINAS

PRAŠAU IŠSIŲSTI LAISVĖS KOVŲ DAINAS ŠIUO ADRESU:

Pavardė ir vardas.....

Adresas.....

Priedų čekis \$.....

Stovėjau parimus tarp vartų darželio
Kai paspaudęs ranką, tyliai nuėjau -
Ašarom sidabro verkė rūtis žalios,
Verkė sutemose skęsdami beržai

Lietuvių Studentų Sąjungos tarptautiniams reikalams skyrius. Iš kairės: P. Mašiotas, skyriaus vedėja B. Augustinavičiūtė ir A. Rukšėnas. Visi clevelandiškiečiai.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS CHICAGOS SKYRIUS

RUOŠIA TRADICINĮ

RUDENS LAPŲ BALIŲ

Š.m. lapkričio 30 d. 8 v.v. B. Pakšto salėje
2801 W. 38th St. Chicago, Ill.

ĮDOMI PROGRAMA, TURTINGAS BUFETAS
Įėjimas su vakariene \$4.00